

Narodna banka Slovenije
Uredništvo
Ljubljana, Kneževa ulica 4. Telefon 100, 112, 113, 114, 115 in 116.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon 440.
Celje: Kocanova ul. 2. Telefon 100, 110.
Biskopje se ne vračajo. - Ostali po tarifi.

JUTRO

Upravištevno: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 1122, 1123, 1124, 1125, 1126.
Ispraviteljski oddelki: Ljubljana, Prešernov
ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računal pri pošti št. 66. Savodih: Ljubljana
št. 11.642; Praha št. 78.180; Wies
Nr. 105.241

Ljubljana, 30. novembra.
Francoska vladna kriza se razvija prav nenavadno. Polna je presenečenj in nepričakovanih peripetij. Sicer najbolj napovedovalci dogodkov so se v teh kratkih dnevih več kot enkrat temeljito uračunali. To končno niti čudno ni, saj celo sami glavni akterji niso nikoli prav vedeli in menda še sedaj ne vedo, kaj prinese prihodnja ura.

Desničarski krogi pod vodstvom Louisa Marina, ki so uskočili iz vladnega tabora ter pomagali vreči Briandov kabinet, tega gotovo niso storili zato, da spravijo h krmilu levičarski kartel. Njim bi kvečjemu konveniral kakšna še konservativnejša kombinacija, n. pr. pod predstvom notranjega ministra Tardieuja, ki z energijo in uspehom preganja komuniste. V taki zvezi bi desničarski republikanci dobili večji vpliv in bi nemara sam njihov voditelj Marin zopet postal minister.

In vendar je bilo čisto logično in v smislu parlamentarnih običajev, da je predsednik republike ponudil sestavo nove vlade najprej Daladierju. Ta je predsednik najmočnejše skupine, ki je pomagala zrušiti Brianda in na pravkar minule kongresu socialističnih radikalov v Reimsu mu je bila ponovno in soglasno izražena zaupnica.

Da se je Daladier najprej obrnil na socialiste s pozivom za sodelovanje, je tudi popolnoma razumljivo. Davna želja francoskih levo-demokratskih strank je, da pripravijo internacionalne socialiste k aktivni udeležbi v vladi. Ti pa so »ministerjalizem« stalno odklanjali razen neke dobe v svetovni vojni, boječ se, da bi se »kompromitirali« pred ljudskimi množicami in želeč ohraniti mladostno privlačnost opozicije. Največ, do česar so se dali pripraviti, je bila brezobvezna podpora raznim socialistično-radikalnim vladam pred vojno in po njej.

L. 1924. so celo pri volitvah sodelovali z levo usmerjenimi demokratičnimi strankami in ustanovili z njimi »levičarski kartel«, ki je porazil Poincaréjev »nacionalni blok« ter dovedel na oblast Herriota. O vstopu v njegov kabinet pa niso marali ničesar slišati. Podpirali so sicer levo-demokratični režim, vendar pa se niso hoteli, ker niso marali prevzeti nikake odgovornosti. Na vseh svojih kongresih so z velikim glasom razlagali, da podpirajo Herriotove radikale le, dokler ti vodijo njihovo socialistično politiko. Ljubeznivo so povdarjali, da hočejo s svojo taktiko razcepiti in razpršiti svojo »malomeščansko« podpiranko. Na predlanskem kongresu je neki govornik primerjal socialiste z volkovi, ki bodo vdrli v socialistično-radikalno stajo in podvalili lahkovne ovčice. Voditelj socialistov Leon Blum je kaj razkladal Herriotovim in Daladierjevim privržencom, da jim ne preostaja nič drugega, kakor da se čimprej razidejo. Eni naj se vpišejo v socialiste, drugi pa naj se priključijo meščanskemu bloku. Ta rezultat so socialisti mislili doseči najbolje s tem, da ohranijo devišstvo načelnosti in odklonijo sleherno sodelovanje v oblasti. Upali so se ojačiti tako, da bi v doglednem času sami prevzeli vodstvo francoske politike ter začeli izvajati sami svoj socialistični program.

Tako je bilo vse do Daladierjevega poziva. Tedaj pa bi se bilo čez noč kmalu vse preobrnilo. Paul-Boncour, ki je sam že leta in leta sodeloval z Briandom v Ženevi in zagovarjal z rednimi tovariši koalicio z meščanskimi demokratičnimi strankami po vzorcu nemških socialnih demokratov, bi bil malone prodrl s svojo ideologijo v stranko. V poslanskem klubu je na veliko presenečenje vseh »poučenih« odnesel močno večino. Izpreobrnil so se k niemu celo najzaprtejši grešniki. Zdaj je vse francosko časopisje, celo desničarsko smatralo za gotovo, da bo socialistična stranka delegirala svoje ministre v Daladierjevo vlado. Vse je pričakovalo, da nastopi nekaj čisto novega v francoski povojni zgodovini, ko prevzemajo mednarodni socialisti popolno soodgovornost v vodstvu države. Do čim je meščanska desnica ta poizkus anatemizirala, grozeč z represalijami in napovedujoč najbrezobzirnejšo borbo, so zmernejši, demokratični krogi iskreno pozdravljali izpreobrnjenje socialistov v upu, da bo novi režim bolje izhajal z delavske vlade v Angliji in s polsocialistično vlado v Nemčiji. Tudi se je socialistični preokret tolmučil v smislu, da se več ne boje demagoške konkurence komunistov, kar bi bilo najboljši znak, da se je tudi v Franciji poleg vala komunizma kakor povsod drugod v Evropi.

Vsi skupaj pa so delali račun brez krčmarja. Sestal se je vsedržavni odbor socialistične stranke in napravil konec upu in strahu. Svojim izvolilcem je kratko in malo nenevedal vstop v vlado, ki ne bi bila čisto ali vsaj pretežno socialistična. Večina, ki je glasovala proti ministerjalizmu, je bila prav nič, bila pa je le večina. Desničarske stranke so se oddahnile, Daladierjevi

Kako bo urejena banska uprava Vprašanje banovinske svojine in banovinskih financ - Banski sveti - Reforma občinskih financ - Revizija delovanja oblastnih samouprav

Beograd, 30. oktobra, p. »Vreme« je zadnje dni objavilo nekatere članke o novi banski administraciji, ki pa po informacijah našega dopisnika niso povsem točni. Točno je, da tvorijo banovine ne le administrativno-pravne teritorialne enote, temveč da so tudi javnopravno in pravno osebe, ki bodo razpolagale s svojimi lastnimi premoženji. Poleg državne bo obstojal v banovinah posebna banovinska svojina, kateri pripade predvsem vse premoženje dosedanjih oblastnih in okrajnih samouprav, a jim bo, kakor je predvideno, tudi država izročila gotove premoženjske objekte.

Največji interes vlada za vprašanje, ali bodo državne šume prešle na banovine ali ne. S tem v zvezi se razpravlja o šumah tako zvanega verskega zaklada, ki so sicer državne, a tvorijo vendar neko posebnost v Dravski banovini. Silno važna bo uredba finančnega problema zlasti glede vprašanja, katere svoje dosedanje stalne dohodke bo država prepustila banovinam in na kakšen način. To vprašanje se bo naravno rešilo definitivno šele z novim državnim proračunom in je odvisno v mnogem od oziru tudi od efekta novega davčnega zakona.

V najožji zvezi s finančnim vprašanjem banovin je finančno vprašanje občin. Že dosedanje novi zakoni so naložili občinam nove naloge in predvideno je, da se bo krog teh nalog še razširil. Da bodo mogle občine ustrezati novim nalogam, se bo izvršila revizija določb o finansiranju samouprav, da se obči-

nam otvorijo krepkejši finančni viri brez večje obremenitve prebivalstva. Tozadevna uredba se v finančnem ministru je izdeluje.

Administracija banovin bo urejena po najbolj praktičnem načinu. Poleg splošno-upravnega (političnega) oddelka bo banska uprava imela še štiri sekcije: gospodarsko, socialno-zdravstveno, tehnično-građbeno in prosvetno. Načelovalci jim bodo načelniki. Vsak od teh oddelkov bo zopet razdeljen na potrebno število odsekov in referatov.

Kakor smo že javili, bodo ustanovljeni v vsaki banovini kot posvetovalni organi posebni banški sveti, ki bodo števili od 15 do 25 članov. Člani bodo imenovani s kraljevskim ukazom.

Konference resornih ministrov in načelnikov o prenosu poslov poedinih ministrov na banske uprave so zaključile. Uredba o organizaciji in delokrogu banskih uprav je že izdelana ter bo v najkrajšem času objavljena. Podrobnosti iz te uredbe so seveda še neznanе, zatrjuje pa se, da je uredba jako precizna in da bo tvorila trdno osnovo za delovanje banskih uprav.

V zvezi s prenosom oblastnih samouprav na banovine je vlada vzela v pretes tudi številne pritožbe, ki so bile tekom zadnjih mesecev vložene proti samoupravam. Z ozirom na te pritožbe je sedaj za nekatere oblastne samouprave, med njimi tudi za ljubljansko in mariborsko, odredena revizija poslovanja in do dotični komisariji, kakor se čuje, že imenovani.

Nove neumne bolgarske izmišljotine Bolgarski listi nadaljujejo svojo zlobno kampanjo proti Jugoslaviji

Beograd, 30. oktobra. M. Zaradi novih atentatov in umorov, ki so se pripetili zadnje dni sredi Sofije in v raznih drugih krajih, vlada med bolgarskim prebivalstvom silno razburjenje, ki se od dne do dne stopnjuje, ker oblastem doslej ni uspelo, da bi izsledile in prijele krivce, saj ne morejo zajeti niti tolpe zloglasnega razbojnika Uzunova, ki je pomoril cel sodnijski kolegij. Dočim pa so listi brve dni dali duška razburjenju in ogorčenju ljudstva nad temi zločin in malomarnosti varnostnih organov, ki ne znajo ali ne morejo napraviti red, in pozivali vlado g. Ljapčeva, naj napravi mesto sposobnejši vladi, je nastal zadnje dni popoln preokret. Očividno po povelju od zgoraj so utihnil z očitki bolgarski listi vsi listi ter namerili svoje topove proti Jugoslaviji, dolžeč jo, da pošilja razbojnike in zločince na bolgarsko ozemlje.

Nekateri listi so se v svoj vni zaleli celo tako daleč, da so postavili absurdno trditve, da je Jugoslavija celo v zvezi z makedonskimi vojnimi čini, ki se koljejo med seboj ter imajo na vesti celo vrsto atentatov in krvavih pokolov. Vsakomur, ki kolikaj pozna razmere, zbujajo pozornost, da je nastal ta preokret v bolgarskem tisku šele v zadnjih dneh, in ne da se prikriti zveza te bolgarske kampanje proti Jugoslaviji s kampanjo, ki jo je razvil proti nam fašistični tisk povodom justifikacije Vladimirja Gortana.

Med vsemi bolgarskimi listi se najbolj odlikuje v napadnih osebnostih glasilom ministrskega predsednika Ljapčeva, »Preporok«, prav nič na ne zaostajajo za njim ostali sofijski listi, ki pripadajo

večinoma vladi, eden celo aktivnemu ministru. Vsi ti listi zadnje dni neumorno zadržujejo, da so zločini, ki se vrste dan za dnem, zlasti pa tudi krvavi napad bande Uzunova, delo Jugoslavije. Na ta dokaj neobičajen način skuša bolgarska vlada odvaliti od sebe odgovornost in pomiriti narod, ki se ga polasča zaradi vedno očitnejšega propadanja javne varnosti vedno večje razburjenje. Razumljivo je, da je g. Ljapčev sedaj v zelo težkem položaju. Iz političnih umorov, ki so postali v Bolgariji politično sredstvo, so se razvili krvavi zločini, ki jim bolgarska vlada sedaj ne zna in ne more napraviti konca.

Kako daleč je padla javna varnost, dokazuje dejstvo, da pošilja razbojnik Uzunov policijski direktorji v Sofiji in celo ministrskemu predsedniku pisma, v katerih se norčuje iz vlade in njenih organov. Demokratski zgovor, ki registrira ta pisma, je sicer mnenja, da so izmišljena in da jih pošiljajo neznan ljudje, vendar pa je dejstvo, da varnostnim organom vse do danes ni uspelo prijeti Uzunova ali vsaj enega člana njegove tolpe, dasi je neki general, ki vodi zasledovanje zločincev, svečano izjavil, da bo že včeraj imel vso bando pod ključem.

Današnji tujerazni sofijski listi celo poročajo, da je banda Uzunova »sklenila«, da se umakne na jugoslovensko ozemlje. Ta vest je naravno, vse skozi izmišljena in tendenciozna. Vladni listi so si jo izmišljili, da bi zabrisali pred narodom svojo odgovornost za norede in zločine, ki postajajo že vsenarodni in državni problem Bolgarske.

Razširjenje naših jadranskih luk

Podaljšanje obal za tovarni promet - Javna skladišča v Splitu - Čiščenje pristanišč in plitvin - Ukrepi za večjo varnost prometa

Beograd, 30. oktobra. AA. Direkcija pomorskega prometa je letos dogradila celo vrsto pomembnih del, namenjenih izboljšanju našega pomorskega prometa. Med temi deli je na prvem mestu razširjenje pristanišč. V splitski luki je bilo izročenih prometu 438 m nove obale z operacijsko površino 21.400 kvadratnih metrov. Tu so nadalje postavili nove trome in dvigala. V Dubrovniku so te dni dogradili 268 m nove obale z operacijsko površino 17.982 kv. m. V Zelenici se nadaljuje dela na novi obali v armiranem betonu. Nova obala bo dolga 140 m in bo imela operacijske površine

3740 kv. m. Vse te gradnje so povečale kapaciteto naših pristanišč, kar bo ugodno vplivalo na našo pomorsko trgovino, zlasti na izvozno. Isti svrhi je namenjena tudi olajšava za gradnjo javnih skladišč v splitskem pristanišču. Vrh tega je bila letos posvečena velika pažnja čiščenju pristanišč, plitvin in plovnih rek ter popravilu bagrov in bagrskih naprav. Z čiščenjem pristanišča v Sobotu je bil olajšan pristop ladij večje tonaže. Poglobitvena dela pred ladjedelnico »Troja« v Trogirju so omogočila podjetju graditev večjih ladij. Direkcija je nadalje skrbela, da se ohranijo razni rečni objekti in svetilniki ter si je prizadevala dvigniti varnost pomorskega prometa s postavitvijo novih pomorskih svetilnikov in signalov, s pričvrstitvijo verig za pristajanje ladij in tako dalje.

vladi pa je bila prihranjena negotovost, kaj bi bilo ž njo pred poslansko zbornico, kjer za izrazito levičarsko kombinacijo prav za prav ni večine, ker so se letošnje volitve izvršile z znamenitimi Poincaréjeve zmage.

Sestava francoske vlade poverjena Clementelu Brezuspešni napori Daladiera sestaviti vlado levice - Clementel bo vodil politiko republikanske sprave

Pariz, 30. oktobra d. AA. V razvoju francoske vladne krize so nastopili včeraj moment, kot jih še ni zaznamovala francoska zgodovina Daladier je snoči kot smo že poročali naznanil poslancem radikalno socialistične frakcije, ki so bili zbrani v parlamentu, da bo vrnil mandat za sestavo vlade in nato odšel k predsedniku Doumergueju.

Med posetom Daladiera pri predsedniku Doumergueju je bila objavljena njegova izjava v kateri je obrazložil javnosti vzroke vrnitve mandata za sestavo vlade. V tej izjavi je med drugim dejal da je stavil Briand tako nesprejemljive pogoje za vstop v vlado, da teh ni bilo mogoče sprejeti.

Čim je Briand doznal za to izjavo, je sporočil Daladierju, da je pripravljen podpirati in vstopiti v njegovo vlado ter da je njegove pogoje očitno slabo razumel. Daladier je po tej izjavi ponovno odšel k predsedniku Doumergueju in mu javil, da bo nadaljeval s pogajanj za sestavo vlade.

Snoči o pol 12. so krožile vesti, da bo Daladier še tekom noči sestavil kabinet. Deset minut kasneje so poslanci in člani predsedništva radikalno-socialističnega kluba zapustili Daladierove stanovanje ter sporočili novinarjem, da bo Daladier danes nadaljeval pogajanja. Ob 1. jutraj, ko so že

vsil mislili, da bo kriza rešena, pa je Daladier ob avil, da odlaga mandat.

Pariz, 30. oktobra AA. Dopoludne je Daladier obiskal predsednika republike Doumergueja in vrnil mandat za sestavo vlade, ker je izjavil v pogajanjih tekmo noči bivši predsednik Briand, da ne more sodelovati v vladi republikanske unije in da želi pritegniti desničarskih elementov v vlado.

Pariz, 30. oktobra S. Predsednik republike Doumergue je danes poklical k sebi senatorja Clementela, ki pripada demokratični levici in ga naprosil naj prevzame sestavo nove vlade. Clementel si je izprosil čas za premislek. Izjavil je, da bo stopil v stik s svojimi političnimi prijatelji ter nato odgovoril predsedniku republike.

Pariz, 30. oktobra. S. Senator Clementel, ki mu je predsednik Doumergue poveril sestavo nove vlade, je izjavil novinarjem naslednje: »Že več kot 30 let sem priatelji Doumergueja ter mu nisem mogel odkloniti da bom storil vse, da dosežem, vkljub vsem težkočam uspeh. Danes popoldne bom pričel s svojimi razgovori ter predvsem posetili Brianda«. Na vprašanje, dali bo svoj kabinet hitro sestavil, je Clementel odgovoril: »Hitro, ali pa sploh ne!« Končno je povdarjal, da namerava voditi politiko široke republikanske sprave.

Kombinacije za sestavo nove čl. vlade Ostala bo morda sedanja koalicija pojačena z manjšinskimi skupinami, ali pa bo prišlo do nove rdeče-zelene koalicije

Pariz, 30. oktobra h. Danes so pričela pogajanja med posameznimi političnimi strankami. Dopoludne je konfiriral ministrski predsednik Udrzal z voditeljem češkega socialnih demokratov Hamplo in ministrom Benešem. Popoldne se je sestalo predsedstvo agrarne stranke. Ministrski predsednik Udrzal je poročal o politični situaciji. Za jutri je sklicana seja izvršilnega odbora agrarne stranke, da prouči položaj. Kakor doznava vaš poročevalec, obstoji predvsem namera povečati dosedanje koalicio, ki je ostala v manjšini, s tem, da bi se ji pridružili Poljaki, Židje, Madžari in stranka Stifbrnega. V koalicio bi ostala tudi Hlinkova stranka. To bi bila sicer koalicio, ki bi imela 163 glasov, v notranjosti pa bi predstavljala konglomerat brez vsake zmožnosti za delo. Ključ k situaciji je pri češki agrarni stranki. Večji del te stranke želi sodelovanje čeških socialnih demokratov. Vendar pa ni verjetno, da bi češki socialni demokrati stopili v vlado, ker morajo v politiki računati s tem, da priraste njihovih glasov izvira največ iz komunističnih vrst. Iz social-demokratskih listov se razvija, da bodo socialni demokrati sicer podpirali vlado, da pa momentalno ne bodo stopili v vlado. Ako bi češki socialni demokrati stopili v vlado, se računa s tem, da bi predsedništvo prevzel dosedanji predsednik zbornice Malypeter, ker je Udrzal bolehen.

Na drugi strani pa se tudi vzdržuje ver-

zija, da bo končno prišlo do rdeče-zelene koalicije. Kakor se govori, bodo češki socialni demokrati odločili o svojem vstopu v vlado večino in v vlado šele tedaj, ko se bodo nemški socialni demokrati odločili, kaj bodo storili. Nemški socialni demokrati, ki so do volitev vedno odklanjali svoj sicer še nikoli aktualni vstop v vlado, ki so se pa v volilni borbi izrekli za pogojno udeležbo v vladi, bodo imeli šele v nekoliko dneh svojo konferenco. Zatrjuje se, da se bodo z ozirom na sedanji položaj izrekli za sodelovanje s češkimi socialnimi demokrati, torej za udeležbo v vladi. V primeru bi se število nemških ministrov zvišalo od 2 na 3. Da bodo nemški agrarci ostali v vladi se more smatrati za gotovo.

Praga, 30. oktobra h. Danes je bil uradno končan prvi skrutinji. Za drugi skrutinji so bile določene volilne številke za razdelitev mandatov. Za poslansko zbornico znašajo volilna številka 24.572, za senat pa 43.111. Konstatiralo se je, da po volilnih protokolih nemška nacionalna stranka v čeških deželah ni dosegla potrebne kvoruma za senat. Zaradi tega bodo njihovi kandidati za senat v drugem skrutinju izvoljeni le tedaj, ako so v enem volilnih okrajev na Moravskem dosegli volilno številko. Zdi se, da niso niti tukaj dosegli zadostnega števila, zaradi česar ne bodo dobili nobenega senatorja. Njihovi glasovi bodo prišli v dobro stranki, ki je dobila največ glasov.

Mussolini napoveduje težke čase fašizma Sprejem novih pravil fašistične stranke in reorganizacija milice - Atentati protifašistov

Rim, 30. oktobra. AA. Direktorij fašistične stranke se je sestal pod predsedstvom Mussolinija ter sklenil izraziti vsem črnim srajcam po vsej Italiji priznanje, ker so se pri proslavi obletnice pohoda na Rim izkazale z disciplino, navdušenjem in silo.

Talinstvo fašistične stranke je potem izročilo predsedniku Mussoliniju zlat fašistični znak z gravirano letnico VIII fašističnega leta. Delegacijo je Mussolini pozdravil v daljšem govoru, v katerem je dejal med drugim, naj se fašisti zavedajo tega, da bo osmo leto fašistične revolucije nenavadno težko za fašistično stranko in da bo zahtevalo od vsakega fašista največjih žrtv.

Po avdijenci pri Mussoliniju se je vršila seja direktorija, na kateri so bili sprejeti novi statuti, v smislu katerih ostane tudi vnaprej fašistična stranka in milica, ki bo v osmem letu še bolj spopolnjena s tehnično oborožitvijo in temeljito reorganizirana.

Novi statuti odredjajo naslednji vrstni red v rangih: 1. Duce, 2. tajnik stranke, 3. član nacionalnega direktorija, 4. zvezni tajnik in 5. tajnik fašističnih bojnih udruženj.

Kazni v stranki so naslednje: 1. opomin, 2. izključitev iz stranke, za gotovo dobo, 3. izključitev iz stranke za nedoloten čas, in 4. izključitev iz stranke sploh. Prve tri kazni se bodo odredile zaradi disciplinarnih pregreškov, zadnja pa proti izdajalcem fašizma. Fašist, ki bo izključen iz stranke, bo izključen tudi iz javnega življenja.

Rim, 30. oktobra. d. Italijanski listi obširno poročajo o uspešni proslavi VII. obletnice fašističnega pohoda na Rim in zaključilo večinoma članke z napovedjo, da bo osmo leto fašističnega preporeda za-

htevalo od vseh fašistov največje žrtve in da bo morda nastopil čas, ko bodo pokazali fašisti svetu svojo veličino.

Italijanski listi še vedno nadaljujejo z napadi na Francijo ter izrabljajo v ta namen atentat protifašistov na fašistični sprevod v Luksemburgu, kjer so protifašisti težko ranili več fašistov ter se nato umaknili preko francoske meje.

Rim, 30. oktobra. AA. Novinarski urad fašistične stranke poroča, da je izključen iz vrst te stranke na nedoloten čas poslanec Zacharias. Razlogi izključitve niso navedeni.

Polom desničarskega plebiscita

Berlin, 30. okt. s. Kakor javlja Wolffov urad iz poučenih krogov smatrajo, da se je do sedaj vpisalo v liste za plebiscit povprečno 6 odst. volilnih upravičencev. Manjkajo pa še rezultati iz Hanovra, Saške, Bavarske, Vzhodne Prusije in Pomerjanske. Od nadaljnjih rezultatov so do sedaj znani rezultati iz volilnega okrožja Köln-Achen, kjer se je od 1.436.372 upravičencev vpisalo samo 18.928, torej 1.32 %.

Občne volitve v Bolgariji

Sofija, 30. oktobra. AA. 3. novembra bodo v Bolgariji delne občinske volitve. Med drugim bodo občinske volitve v Cusendulu in v drugih mestih ter v 260 vaseh.

Mednarodni carinski postopek

Rim, 30. oktobra. V Bocnu je bila zaključena mednarodna železniška konferenca, ki je uredila razna carinska vprašanja. Na konferenci je bil dosežen popoln sporazum glede carinskega postopka na železnihah.

Fatalna nerodnost italijanske diplomacije

Kako je „Jutro“ pripomoglo k nenadnemu odpoklicu italijanskega poslanika iz Budimpešte

Beograd, 30. oktobra. M. Kakor nam poročajo iz Budimpešte, je bil tamkajšnji italijanski poslanik od rimske vlade brzoljavno odpoklican. O tej nenadni spremembi na budimpeštanskem italijanskem poslanstvu je dobil vaš dopisnik naslednje zanimive podatke:

Italijanska diplomacija je povzročila zadnje dni v svojih lastnih vrstah velikansko zmedo. Hoteč napihiti in razbobotati neznanstveni pretep med gruškimim mornarjem v resen diplomatski incident, ki bi ji naj nudil možnost in gradivo za novo kampanjo proti Jugoslaviji, je inscenirala dokaj zapleteno igranje, v kateri pa je sama zašla v zagato in dosegla baš nasprotno od tega, kar je želela.

Izkoriščajoč gruški »incident« je izročil italijanski poslanik v Beogradu našemu zunanjemu ministru znano verbalno noto. To je koncem koncem dopustno in njegova stvar. Toda tej noti je sledilo nekaj po mednarodnih diplomatskih običajih docela novega. Deset minut po izročitvi italijanske verbalne note sta budimpeštanska uradna agencija in nato budimpeštanski tisk že objavili besedilo note, ki je bila komaj izročena.

50 milijard dolarjev izgubljenih v enem tednu

Silen padec tečajev je posledica dolgo pričakovane krize ameriškega narodnega gospodarstva – Padanje tečajev se nadaljuje

New York, 30. oktobra. d. Izgube zaradi padanja tečajev na newyorški borzi so mnogo večje, kakor so prvotno domnevali in znašajo od pričetka padanja pa do včeraj nad 50 milijard dolarjev. Zaradi teh izgub so omanjani temelji ameriškega narodnega gospodarstva, mnogo bolj kakor so sprva pričakovali. Število oškodovanih spekulativov in lastnikov delnic se ni dosedaj niti približno znano. Gotovo pa je že sedaj, da so pri tem padcu prizadeti najširši sloji naroda, ki so po ameriškem običaju naglasi svoje prihranke v delnice. Nič manj hudo pa niso prizadeti tudi velindustrialci, ki so izgubili v mnogih primerih nad polovico svojega kapitala. Povprečni padec industrijskih delnic znaša 30 dolarjev.

Ker je nastopila med lastniki delnic

A vse to se je dozdevalo italijanski diplomaciji še nedovoljno. Zato so par dni pozneje italijanska poslanstva v Bernu, na Dunaju in v Budimpešti izdala potom službenih agencij dotičnih držav nov cirkularni komunik, ki se nanaša na isti dogodek. Italijanski diplomati so se pri tem očitno zaleli, ne da bi fakali na odredbo rimske vlade. S tem so povzročili v proračunski kampanji neprijetno zmedo. Da bi popravili, kar so predčasno izdali, so v dunajskem tisku demantirali svoj komunik, ki sta ga medtem objavila tudi že ljubljanski »Jutro« in beograjski »Politika«, čes da je ta komunik prosto izmišljen.

Sedaj pa pride najlepše. Dva dni po tem demantiju je dunajsko in budimpeštansko poslanstvo ponovno objavilo s demantiranim decela identični komunik, ki je bil v našem tisku objavljen še dva dni poprej. Ker je to zmedo s svojo preveliko očitnostjo baje zakrivil budimpeštanski poslanik, je bil sedaj brzoljavno odpoklican, odnosno premeščen. Naravno, da je ta sprememba na italijanskem poslanstvu v Budimpešti vzbudila v vseh diplomatskih krogih veliko senzacijo. Ta dogodek pa znova dokazuje, da je kampanja, ki se vodi proti nam preko raznih italijanskih predstavnikov v inozemstvu, v raznih mestih in raznih državah, sistematično pripravljena in organizirana.

splošna panika, ter še vedno stremi sleherni od njih, da bi jih čim prej prodal, je pričakovati kljub vsem naporom bank, ki kupujejo v ogromnih množinah na trg vržene efekte, da se bo padanje tečajev še nadaljevalo.

V krogih ameriških narodnih gospodarstev prevladuje mišljenje, da to katastrofalno padanje tečajev ni samo trenutni polom, temveč grozeč dokaz krize ameriškega gospodarstva, ki se je razvilo po obubošanju Evrope na vse preveč nagel in nesoliden način. Zaradi tega ima tudi ta kriza, svojo dobro stran v tem, da bo prispevala k razčiščenju razmer v ameriškem narodnem gospodarstvu ter onemogočila nadaljnji obstoj konjunkturalnih podjetij, ki so doslej cvetela na račun izredne povojne konjunkturalne in borznih spekulacij.

Madžari se branijo plačevati reparacije

Odobranje nastopa madžarske delegacije na vzhodni reparacijski konferenci — Krščanski socialisti se pripravljajo za vstop v opozicijo

Budimpešta, 30. oktobra. go. V madžarskih političnih krogih zasledujejo z veliko pozornostjo potek pogajanj za likvidacijo vprašanja vzhodnih reparacij, ki se vrše med madžarskimi delegati in zastopniki držav upnic v Parizu. Glede na spor med madžarskimi delegati in zastopniki držav Male antante odobravajo budimpeštanski vladni krogi nastop madžarske delegacije in naglašajo, da je boljše takoj razbiti pogajanja, kakor pa pristati na zahteve Male antante. Po njihovem mnenju so madžarske reparacijske obveznosti napram tem državam popolnoma krive, da so te države prevzele v svojo upravo vsa na njihovem ozemlju nahajajoča bivša madžarska državna posestva, kolih vrednost cenijo oni na 7 milijard frankov, dočim pa države Male antante samo na 3 in pol milijarde.

Kakor vselej, ko je govor o madžarskih interesih, je tudi to pot opozicija, popolnoma složna z vlado in jo podpira v njeni borbi proti rešitvi reparacijskega vprašanja na način, ki ne bi bil posebno sprejemljiv za Madžarsko. Tako so se razširile baš iz teh krogov vesti, da niso poročila pariških listov o poteku vzhodne reparacijske konference resnična in da italijanski in angleški delegat obče nista nastopila proti odporu madžarskih delegatov.

Končno se madžarski tisk močno razburja zaradi popustljivosti bolgarskih in avstrijskih delegatov, ki so pristali na zahteve držav upnic ter jim očita, da so ponovno izdali fronto ponižanih in zatiranih ter zapustili madžarske sotrpine za skledo leče.

Budimpešta, 30. oktobra. s. O priliki katoliškega kongresa je priredila krščansko socialna gospodarska stranka svečan obed, na katerem je imel predsednik stranke, poslanec grof Ivan Zichy značilen govor in med drugim izjavil: »Mi smo imeli zaupanje v vlado in smo jo podpirali v njenem delu za konsolidacijo. Kako dolgo bomo to še delali, mi ni znano. Vem pa, da bo prišel trenutek, ko bomo šli na druga pota, in to brez oklevanja. Jaz za svojo osebo bom izjavil posledice in dovolil podporo vladi le do tle, dokler je utemeljena v položaju. Drago bi mi bilo, če ne bi trajalo dolgo, da se doseže to stanje. Če ne pojde več dalje, potem nam prepustite presojanje, kdaj naj odgovorimo vladi svojo podporo.

London, 30. oktobra. AA. Diplomatski poročevalec lista »Daily Telegraph« naglašja v zvezi s potekom konference za vzhodne reparacije, da so angleški politični krogi imeli velike simpatije do Madžarske, dokler se je omejevala na zahtevo po zmanjšanju svojih obvez. Zaradi najnovejšega stališča Madžarske v reparacijskem vprašanju, pa so te simpatije dokaj skonkele. Madžarska vlada bi ravna la bolje, ako revidirala svoje stališče, ker bo sicer izgubila v Angliji še zadnje simpatije.

Povratak Macdonalda

London, 30. okt. o. Ministrski predsednik Macdonald bo dospel najbrž v petek v Liverpool. Zbornici se bo predstavil v ponedeljek, ko bo poročal o svojem posetu v Zedinjenih državah in v Kanadi in o bodoči pomorski razorožitveni konferenci. Ako bo njegovemu poročilu sledila debata je odvisno od stališča, ki ga bo zavzela opozicija.

Drummond v Rimu

Rim, 30. oktobra. AA. Včeraj je prispel v Rim generalni tajnik Društva narodov sir Drummond. Njegov prihod v Rim je izraz kurtoazije. Generalni tajnik Društva narodov ostane v Rimu do začetka novembra in bo obiskal predsednika ministrskega sveta Mussolinija, ministra zunanjih poslov Grandia in papeža.

Posojilo švedskega vžigalčnega trusta Litvi

Riga, 30. oktobra. o. Litovska vlada je odstopila vžigalčni monopol švedskemu trustu za vžigalce proti 6.000.000 dolarjem posojila. Posojilo bo vračeno v 35 letih in se obrestuje po 6 odstotkov.

Dar Zedinjenih držav madame Curiejevi

Washington, 30. oktobra. AA. Madame Curie je prispela sredi v Belo hišo, kjer bo dala gost predsednika Zedinjenih držav. Danes ji je predsednik Hoover izročil darilo Zedinjenih držav 50.000 dolarjev, da si bo sloveča znanstvenica lahko nabavila en gram radija in nadaljevala svoje znanstvene poizkuse.

Seja VZS

Beograd, 30. oktobra. AA. Na današnji seji Vrhovnega zakonodajnega sveta, ki je trajala od 16. do 19. ure, je bilo začetno pretrpanje predloga zakona o zadužbinah. Za sejo, ki je sklicana jutri ob 16. je bil določen dnevni red: pregled konkurznega zakona in predlog zakona o prisilni poravnavi izven konkursa.

Poljski glas o nazadovanju Reke

Varšava, 30. oktobra. AA. »Reč Pospolita« prinaša članek o nazadovanju pomena Reke in o stalnem naraščanju in procvitu Sušaka. Članek med drugim piše: »Danes je Reka, ki je brez vsakršnega zaledja, kakor izumrla. Trgovina in industrija hiriata in propadeta. Vse velike tvrdke so na tem, da propadejo, med tem ko Sušak, čeprav je majhen in neznaten v primeru z Reko, stalno napreduje. Sušak postaja Reki strašen tekmeč.«

Smrt hrvatskega znanstvenika

Zagreb, 30. oktobra. n. Včeraj je umrl v Zagrebu univerzitetni profesor in ravnatelj arheološkega muzeja dr. Josip Brunišćević, rojen 1. 1885. v Vinkovcih. Pokojnik je študiral na Dunaju ter je objavil v »Vestniku arheološkega društva« celo vrsto znanstvenih razprav.

Javne gradnje v primorsko-krajiški oblasti

Beograd, 30. oktobra. AA. Iz kredita za brezposelnost so bile izvršene v primorsko-krajiški oblasti naslednje gradnje: 1.) popravke mostu na Uni v Kostanjci (160.000 Din); 2.) dograditev mostu preko Rače pri Sv. Jurju (100.000 Din); 3.) razširjenje kirurškega paviljona in zgradbe oblastne bolnice v Gospiću (870.000 Din).

Seja celjskega občinskega sveta

Celje, 30. novembra.

Nocoj se je vršila redna javna seja mestnega občinskega sveta celjskega. Po otvoritvi je župan dr. Gorican sporočil, da je odločil svoje mesto v občinskem odboru g. Aleksander Potrat, na njegovo mesto pa je bil poklican g. Jernej Golčer iz Zavočja pri Celju. V kratkem govoru je nadalje župan pozdravil veliki čin Nj. Vel. kralja od 3. oktobra. Izrazil je zahvalo celjskega občinskega sveta kralju in kraljevski vladi.

Nato se je vršila kratka tajna seja, na kar je referent pravnega odseka dr. Kalan poročal o prošnji za sprejem v občinski zvezo. Ugodeno je bilo prošnji kletarskega mojstra Frana Kavbe, krojaškega mojstra Josipa Tomažiča, krojaškega mojstra Mihaela Serbeca, kurjača Janeza Breznika, plačilnega natakarija Frana Jedrišnika, delavca Frana Čuksa, postrežnice Terezije Gajšek, postrežnice Ane Turin, Marije in Gertrude Matič, posestnika Karla Breznika, Marije Kos, kuharice Elizabete Zagajšek, šivilje Matilde Bač, služkinje Lucije Zupanek, bolničarke Julijane Aplenc in kuharice Roze Zupanek.

V imenu finančnega odseka je poročal referent dr. Vrečko. Mestna občina ni mogla kupiti zemlje Avguštinovega posestva, ker ga je kupil g. Križanič za 231.000 Din, dočim bi bila mestna občina pripravljena plačati zanj le znesek 200.000 Din. Znižalo se je več pogrebnih računov raznim siromašnim posrslcem. Na Sp. Lanovžu bo občina prezidala dosedanje prostore pogrebnega zavoda v zasnova stanovanja za deložirance. Stroški bodo znašali 22.000 Din in bodo morali najemniki plačevati po 250 Din na mesec. Nabavil se bo ročni voziček za prevoz bolnikov v bolnico; veljal bo 6220 Din. Mesarjem, ki imajo svoje ute »Na okopi«, se strogo naroči, naj čistijo svoje orodje izključno le ob Savinji in ne v utah. Finančno ministrstvo ni dovolilo pobiranje davka na vozila. Okoliška občina bo prispevala k stroškom za popravilo Kapucinskega mosta 5000 Din, ki jih pa bo plačala šele prihodnje leto. Marijini cerkvi v Prešernovi ulici se nakaže podpora 10.000 Din v svrhu nadaljnega kritja adaptacijskih stroškov. Pri mestni klavnicni so se oddala stavbna dela podjetniku Neradu, dočim se bodo oddala vsa dela za strojne naprave Škodovim zavodom v Plzinu, ako ne bo vložena boljša ponudba od drugih interesentov. V klavnicni bo uveden pogon na elektriko, ker je cenejši kakor s paro. Cena bo pri dnevnih porabi toka 52 par za kilovatno uro, za nočni tok pa 25 par za kilovatno uro.

Poročilo gospodarskega odseka je podal prof. Mravljak. Stanovallci v novi mestni hiši »Pri kroni« so prosili, da bi jim odpisala najemnina tudi za mesec oktober, kakor se je to zgodilo za mesec september, ker stavba še ni popolnoma gotova. Prošnja je bila odklonjena. Ga. Adela Dečko je prosila, naj se ji prodaja stavbni kompleks na vrtu ob Savinji, ki ga ima v namenu g. Karbutz. Prošnji se ni ugodilo, ker ta svet ni primeren za zgradbo vil.

Ker se z dvema paroma konj, ki jih ima mestna občina, ne morejo več zmagovati množične vožnje, se sklene, da se lahko oddajajo vožnje po potrebi tudi privatnim voznikom.

Za mestno elektrarno je poročal obč. odbornik Posavec. V mestnem parku se popravila električna napeljava na račun mestne elektrarne. Mestni planirni se odobri posebna instalacijska tarifa. Ker je cestna razsvetljava pred Narodnim domom in »Pri kroni« nezadostna, se bo izpopolnila. Ravno tako v Guberju na novi cesti pri otroškem vrtcu. Kraji Lisce, Medlog in Ostrožno bodo elektrificirani v najkrajšem času, naka pride na vrsto Zavodna. V novo elektrificiranih krajih bodo odjemalci električnega toka morali plačati priklopitveno takso 1500 Din.

Za obrtni odsek je poročal obč. odbornik Dobovinski. Izda se koncesijo za postrežnika Jakobu Ogrižku. Na predlog tržnega referenta Ravnikarja se dovoli mesarjem, ki prodajajo meso na stojnicah na Glavnem trgu, ob nedeljah in ponedeljkih prodaja že od 4. jutraj dalje, ker imajo takrat najboljše konzumente v okolških kmetih, ki prihajajo izredno zgodaj v mesto.

Na predlog stavbnega referenta dr. Wolfa se je odobril načrt že dograjene vile odvetnika dr. Milka Hrašovca. Med slučajnimi je bilo rešenih več zadev, ki se tičejo mestnih avtobusov. Obenem je bilo sklenjeno, da lahko zgradijo mestni avtobusno podjetje na svoje stroške v posloplju na Spod. Lanovžu eno stanovanje za svojega garažnega mojstra.

Seja je bila končana ob 20.20.

Padec iz letala v višini 1500 m

Nenavadna tragična smrt mladega letalskega oficirja v Zagrebu — V viharju je padel iz letala in že med padcem umrl — Njegov spremljevalec se je z letalom srečno vrnil

Zagreb, 30. okt. n. Danes je na posvetu grofa Kulmerja v zagorski občini Zabok padel iz višine 1500 m podporočnik 4. zrakoplovne polka v Zagrebu Zivojin Ivezic. Ob 9. dopoldne se je dvignil s pilotom poročnikom Vladimirjem Solcem na letalu Breguet XIX, ki ima motor Hispano s 500 ks, na pilotske vaje. Pri vasi Bračoku je letalo naenkrat zajel navpičen veter, tako, da je sunkoma padlo za kakih 100 metrov navzdol. Ker podporočnik Ivezic ni bil privezan, je ob nenadnem padcu letala zaostal v zraku, nato pa padel na zemljo.

Oba letalca sta bila pri odhodu iz Zagreba privezana, Ivezic pa se je med poletom odvezal, da bi lažje opazoval okolico. Na mesto nesreče sta došli vojaška komi-

sija iz Zagreba in občinska komisija iz Zaboka.

Kakor sodijo, je Ivezic bržkone umrl že v zraku med padcem, zaletel od kapi. Ker je priletel na zemljo, razmočeno od dežja, njegovo truplo ni bilo razbiti. Zlomila se mu je samo desna noga, ki se mu je zadržala v zemljo, nalomljenih pa je tudi šest reber. Nekateri seljaki, ki so videli strašni prizor, pripovedujejo, da je telo po padcu na zemljo odskočilo še od tal ter nekoliko metrov dalje padlo na hrbet.

Poročnik Solc je po grozni nesreči svojega tovariša z vsem naporom svojih duševnih in telesnih sil obvladal letalo in vihar in se ob 10. srečno vrnil v Zagreb, kjer je sporočil pretresujočo vest o tragični tragediji.

Intrige proti Kmetijski družbi?

Javnosti je gotovo še v dobrem spominu, kako se je letos izvršil na Kmetijsko družbo od izvestne strani politično strankarski napad, ki naj bi bil s trikom en masse prigašenih članov, ki po ogromni večini niso imeli niti toliko interesa na družbi, da bi sami plačali ne baš znatno članarino, družbo potegnili v vrtnec strankarskih borb in to v času, ko je vsako strankarstvo smatrati za kaznivo. Glavni odbor Kmetijske družbe je ta organizirani napad odbil s tem, da se je poslužil svoje statutarne pravice, sprejemati in odklanjati nove člane, ter je odobril prijavo samo onih, ki niso bili pripeljani čredoma in torej v očitno drugem namenu. Občni zbor Kmetijske družbe, ki se je vršil 5. septembra ob navzočnosti zastopnika velikega župana in policijskega oblastva je povsem odobril postopanje glavnega odbora in pristali biveše klerikalne stranke so ostali tudi pri nadomestnih volitvah v manjšini. Poskus, da se občni zbor razbije, se ni posrečil.

Politično-strankarske intrige pa niso mirovale. Zasnove so bile na trditvah, da je Kmetijska družba nekaka javnopravna korporacija (kakor n. pr. Trgovska zbornica) in da ima torej državna oblast polno možnost intervencije in nasilne spremembe stanja, kakršno je bilo stvorjeno po volji družbine večine. Te trditve so pa napačne. Kmetijska družba, odkar je spremenila 1. 1920. svoja pravila, je glasom potrdila takratne dež. vlade za Slovenijo (št. 5899-Pr od 15. jun. 1920) povsem privatno društvo v smislu veljavne društvene zakon. Družba tudi ni od tedaj dalje prejela iz javnih davčnih sredstev nobenih stalnih subvencij in v nobenem državnem budžetu ni niti omenjena. Društvo »Kmetijska družba« se vzdržuje sama s članarino svojih članov in z dohodki svojega blagovnega oddelka, ki je zasebnim trgovskim družbam iz konkurenčnih razlogov umevno trn v peti. Državni svet je v svoji razsodbi z dne 25. oktobra 1924, br. 4918 pribil, da je »Kmetijska družba« zasebnopravno društvo, za katerega veljajo določbe društvenega zakona. Principijelno ima torej družba v mejah svojih pravih pravico sprejeti ali pa odkloniti kot člana, kogar hoče, kakor to sme storiti n. pr. Katoliško tiskovno društvo ali Prosvetna zveza, ali katerakoli privatnopravna organizacija.

Izgleda, da nekaterim prevnetim intrigantom, ki se nikakor ne morejo otresti starih strasti, mirno in uspehov polno delovanje družbe ne da miru. Trudijo se na vso moč izzvati v svoj prilog oblastveno intervencijo ter dokazujejo, kako bi bilo mogoče družbo odn. kar pomeni isto, njen glavni odbor razpustiti in družbo izročiti — komisariju. Mi pa smatramo za izključeno, da bi mogel kdo nasesti tem intrigam. Pravni referent in namestnik velikega župana ljubljanskega, v katerega kompetenco spada nadzorstvo nad »Kmet. družbo«, dr. R. Andrejka, razpravlja v svojem, lani izdanem obširnem komentarju društvene prava o možnosti oblastne razpusta privatnopravnih organizacij (kakršna je glasom svojih pravih in razsodbe Drž. sveta »Kmetijska družba«) in pravilno pravi:

Razpust pravno obstoječega društva po § 24 v zvezi s § 20 društvenega zakona je dopusten le v sledečih primerih: 1. Če je društvo storilo sklepe ali izdalo izjave, ki nasprotujejo kaz. zakonu ali s katerimi si lasti po vsebini in obliki kako avtoriteto v katerikoli panogi zakonodaje ali izvršilne oblasti. 2. Če je prekoračilo svoje statutarne področje. 3. Če sploh ne ustreza več pogojem svojega pravnega obstoja.

V sporih med društvenimi večinami in manjšinami pa ugotavlja dr. Andrejka v svojem komentarju na str. 86 naslednje: »Upravno oblastvo za rešitev (teh) preprirov ni pristojno v nobenem primeru. Sme se in mora pa se s takimi spori le posredno baviti, ako kdo v pritožbi trdi in dokazuje, da je organ društvenega vodstva s svojim nepravilnim aktom obenem tudi prestopil v pravih določeno društveno področje. Taka pritožba ima značaj nadzorstvene pritožbe na pristojno državno upravno oblastvo, ki pa ima v tem pogledu le eno in to najskrajnejše sredstvo: ustaviti društveno delovanje in društvo razpustiti.

»Kmet. družba« gotovo ni zagrešila nobenega od zgoraj navedenih deliktov, niti ni organ družbinega vodstva (v konkretnem primeru glavni odbor) kdajkoli prekorščil društveni delokrog. Oblast torej nima niti povoda, niti zakonite možnosti za katerokoli razen posredovalno intervencijo. Če bi jo imela, bi mogla storiti le eno: da razpusti celo Kmetijsko družbo in ustavi njeno delovanje. Zahteva po postavitvi komisarija je pa nonsens, ker društveni za-

kon take institucije sploh ne pozna. V revolucionarnih dobah, kakršna je bila n. pr. po prevratu, je narodni ali državni interes dovoljeval izjeme, toda mi živimo danes v dobi polne zakonitosti in osigurane pravnega reda, in ljudje, ki imputirajo državni oblasti, da bo zaradi njihovih bogvekakih interesov kršila zakon, so že radi tega kaznjivi.

Nad 160 let že obstoji »Kmetijska družba«. Tudi sedaj, ko posluje na povsem sebnopravni podlagi, je ona prava dobrota za gospodarski napredek naše banovine. Nihče ne more očitati glavnemu odboru, da v svojem delovanju gleda na kaj drugega, kakor na obče interese kmetijskega stanu. Mi smo bili vedno za to, da se ustvarijo čim jače garancije za strogo nepolitično delovanje družbe in da se omogoči kar najslabše delo večine in manjšine za skupno stvar. Kolikor vemo, pripravljamo glavni odbor tudi konkretne predloge, da se garancije za nepolitično delo »Kmetijske družbe« še pojačajo in menimo, da bi se dal edino na tej baži spraviti v sveta spor, ki je bil umetno in iz nestvarnih razlogov zanešan v družbo. Prepričani smo, da bo v tem oziru tudi državna oblast rada posredovala, kakor smo uverjeni, da bo odločno odbila insinucije, naj komurkoli na ljubo krši pozitivni zakon.

Povratak poslanika Šebe

Beograd, 30. oktobra. AA. Nocoj ob 18.15 je dopotoval iz Prage v Beograd češkoslovaški poslanik našega dvora Jan Šeba, ki je bil izvoljen na nedeljskih češkoslovaških volitvah. Na postaji ga je sprejela njegova gospa z otroci, dalje osobje češkoslovaškega poslanstva z odpravnikom poslov Vokačem in drugi.

Dr. Šumenković v Beogradu

Beograd, 29. oktobra. p. Davi je prispel v Beograd naš poslanik v Bernu in stalni delegat pri Društvu narodov dr. Ilija Šumenković. Njegov prihod je v zvezi s skorajšnjim prihodom generalnega tajnika Društva narodov sira Drummonda, ki se mudi trenutno v Rimu in bo 3. novembra prispel v Beograd, da prouči tudi naše priške.

Tragična smrt železničarja

Beograd, 30. oktobra. AA. 29. t. m. se našli na progi med Paračinom in Čuprije progovnega stražnika Velka Žikića z odredano glavno. Mestna policijska železniška komisija ni mogla dognati vzroka nesreče. Preiskava se nadaljuje. Ugotovljeno je samo, da je Žikić krenil ob 19.50 iz Paračine, da bi se vrnil po progi domov. Žikić je postal po vsej priliki žrtev vlaka št. 112.

Naš izvoz v septembru

Beograd, 30. oktobra. AA. Meseca septembra smo uvozili 136.611.825 kg raznega blaga v vrednosti 656.637.187 Din. V istem mesecu leta 1928. je znašal uvoz 127.916.000 kg v vrednosti 706.296.724 Din.

Nova premijera v ljubljanski drami

Snoči se je uprizorila v režiji g. prof. O. Šesta komedija modernega francoskega dramatika Marcela Acharda »Življenje je lepo«. V glavni vlogi je nastopil g. Levar, sodelovali pa so tudi gđ. Danilova in g. Lipah. Bratina in Železnik. Občinstvo je sprejelo novo komad dokaj simpatično. Obširneje poročilo prihodnjik.

Hmeljski trg

Zatec, 30. oktobra. h. Danes je bilo povpraševanje po boljših vrstah. Promet približno 200 moterskih stotov, cene 525—775.

114 krat pregledana rezila

Rezilce Gillette, ki ga vložiš v svoj aparat za britje, je bilo 114 krat pregledano — zato se lahko zanesesh, da se boš z njim gladko in mnogokrat obril.

Gillette

Naši kraji in ljudje

Pogreb Dane Koblerjeve

Pogrebni sprevod izpred hiše na Mostnem trgu 7, kjer je umrla Dana Kobler-Goljeva. Kako poznana in priljubljena je bila pokojna umetnica med ljubljanci, je pričala velika udeležba pri pogrebu in številno občinstvo, ki je stalo v špalirju ob cestah, kjer je šel sprevod. Levo zgoraj v medaljonu slika pokojne iz časa njenih koncertnih turnej s Pavlo Lovsetovo.

Na tisto tiho domovanje...

Ljubljana, 30. oktobra.

Ko objame prirodo otožno jesensko razpoloženje in ko zavejejo čez poljane tiste tihce, po snegu in mrazu dišeče sapice ter se kakor v težki slutnji smrti zganajo v bakrenih in zlatih barvah dremajoči krovci in vrtni nasadi, tedaj postane na ljubljanskem polju prazno in dolgočasno. Strupene megle se vlačijo nad trdnimi mivami in pokrivajo s plaščem smrti in minljivosti poslednje ostanke življenja, ki ga je spomlad zbudilo in preko poletja gojilo nebeško solnce.

Prazno in dolgočasno sameva ljubljansko polje v pozni jeseni. Enkrat samkrat odzvi se v sivo in nekam bolestnim hrepenenjem, in sicer tedaj, ko se približajo vsi sveti. Čim bliže je praznik, tem gostejše so množice, ki se kakor v žalnem sprevodu vijo tja proti Sv. Križu, da počaste spomin dragih rajnikih, ki so v okrajenem prostoru sredi rodovitnih miv končali svojo življensko pot in našli tam neskončni mir.

Resnihi, zamišljeni obrazovi romajo množice s cvetjem zelenjem in venci v rokah, s pobožnim občutkom prostovoljne dolžnosti pietete v srcih. Ta nese skromen dokaz svoje hvaležnosti mami, oni očetu, tretji dokaz ljubezni bratu, sestri, stricu, dobrotniku, ženi, možu, ki jih je bila neizprosna smrt iztrgala iz življenja in odkazala poslednji dom njihovim ostankom tam gori pri Sv. Križu.

Dom mrtvih je tni dni ves prazničen in slovesen. V prirodi mrka jesen, tu cvetoča pomlad, zelenje, zrahljane gredice, beloposute stebce. Bujne krizanteme vseh barv in velikosti se bohotijo med zelenimi nasadi cipres in vztrajno zelenih oleandrov. Kakoli so skrbne roke mogle rešiti cvetja slani in hladni vetrovi, so ga presadile tni dni na božjo njivo, na grobove, da s svojim poslednjim čarom ožaré spomin mrtvih.

Pietet, do mrtvih je občešloveška lastnost, tudi nekulturni narodi jo poznajo. Način izkazovanja pietete pokojnim pri kulturnih narodi pa je v splošnem ta, da krasimo njih grobove s cvetjem, tim postavljamo spomenike in prižigamo luči na gomilah. Slednje je verski simbol.

Pokopališče pri Sv. Križu je letos z izredno lubeznijo oskrbovano. Ganljivo je opazovati, kako nežna šolska mladina ne gube grobove padlih vojakov in neznanih pokopnikov. Vendar bo ostalo še mnogo grobov, ki bodo med 30 tisoč, ki so tu pokopani, ostali neopazeni in zapuščeni, kot so bili lani predlaskim... A tudi tem naj velja luč, ki jo tni dni prižigamo ranjnim: luč ljubezni in pietete!

Razvitje skavtske zastave

V nedeljo 3. novembra ob pol 11. dopoldne bo župan g. dr. Puc pred Narodnim domom razvil novo zastavo Črtnorove čete ljubljanskih skavtov.

Črtnorova je najstarejša skavtska četa v Ljubljani in ima za seboj že enajst večjih taborenj. Ob tej priliki slavi obletnico početka svojega novega dela za razvoj skavtizma pri nas. Četa stremi za tem, da bi z intenzivnim skavtskim delom privredila to zdravilo mladinski in vzgojni organizaciji tako daleč, kakor je že drugje po svetu. Pri tem ji služi obširna skavtska literatura in vzori angleških in ameriških skavtov.

Sedaj sprejema četa novince, da bo šla z njimi pod novo zastavo k nadaljnjemu

delu. Zastavo nosi drog, na katerem so četni totemi jelena, sokola in galeba in skavtska lilija z državnim grbom, ki jo je prinesel četovodja s kongresa v Angliji, kjer jo je dobil v zameno od ameriških skavtov.

Po razviti se udeležijo ob 11. vsi skavti maše v Frančiškanski cerkvi, kjer bo zastava blagoslovljena. Četa bo z vsemi skavti manifestirala prvo skavtsko idejo pokorščine kralju in državi.

Logaško pismo o novem mostu in regulaciji

Dolenji Logatec, 30. oktobra.

V nedeljo se je vršila v vasi Brad občine Dolenji Logatec slovesna otvoritev betonskega mostu preko regulirane struge Logašnice. Bila pa je obenem blagoslovljena tudi nova, po intencijah prof. Plečnikove šole v izvirnem slogu lično zgrajena kapelica Blažoslavitve, ki jo je opoljudnil podanski maši vraniški dekan g. Kette ob asistenci domačega župnika g. Remškarja. Slavnostne otvoritve se je udeležilo številno domače prebivalstvo, učitelstvo s šolsko mladino in društva ter zastopniki krajevnih civilnih in volaških oblasti z vladnim zastopnikom sreznim načelnikom g. Poklukarjem, ki je izrekel svoje čestitke na dovršitvi zgradbe. Pri slavnosti je sodelovalo poleg dolenjlogaške godbe tudi pred kratkim ustanovljeno pevsko društvo.

Slavnostno razpoloženje Brojanov so oznanjali visoki, z državnimi zastavicami okrašenimi mlači ter iluminacija na oreo večer otvoritve. Med mlaema ki sta bila postavljena pred novim mostom je visel z lizeniem ozalisan pomenljiv napis: Sloga lači, nesloga tlači. Beseda sloza se kar rada povdara in se mi zdi sploh značilna za tukajšnje razmere. Često ji je odkazal najodločnejši prostor na naivnejših mestih dolenjlogaškega javnega življenja. Tako nosi n. pr. tudi Občinski dom lepo posvetilo: Složnim občanom. Istotako je plasticiran v betonsko steno novega perišča pri mostu na Brodu napis: V slozi je moč. — Dal Bog da bi živel občani tudi v resnici vedno složni!

Po otvoritvenem aktu sta peljala čez most, ko sta bili odstranjeni zaporni vrvi, prva dva, v narodno oblečena voznika. Živahno aklamirana od prisotnega občinstva, zlasti na od domačih vaščanov. Nato je imel otvoritveni govor dolenjlogaški župan g. Gabriel Oblak, industrielec na Brodu. Slovesnost je bila zaključena z državnim himno.

Regulacija struge in naprava mostu je za kraj važnega gospodarskega pomena. Voda je ozrožala naselbino s poplavo skoraj ob vsakem večjem naliivu. Sosed e, ki bivalo na obeh straneh struge, bi bili v navadnih časih takorekoč lahko podali roke

Prima

Dalmaston zimске suknje

krasne double štofe v največji izbiri.

Dozvoľne suknjiče

Sportne čepice, pletenine, trikotažo, perilo, nogavice, samoveznice itd. prodaja po

brezkonkurenčnih cenah tvrdka

Anton Presker, Sv. Petra c. 14

preko žuboreče vode. V času količinskih povodnij pa so morali po državni cesti in preko nasipa bivše na Gorisko projektirane železnice naokoli, da so mogli v nujnih primerih drug drugemu. Sedaj vsem takim neprijetnostim in nevarnostim konec, zakaj obstoječe naprave za lahkoto zadržijo ter mirno sprovedejo po regulirani strugi vsako navadno povodenj. Nove naprave pa so tudi povsem spremenile prejšnje skoraj zanemarljivo lice središča vasi ter mu vtisnile nekako svojstveno melodiozno noto slovenske vasi.

Za zgradbo mostu in ostalih regulacijskih obektov se je vporabilo štiri vagonce cementa, pol vagona železja ter okoli dvajset tisoč kubičnih metrov gramoznega materiala, ki se je porabil deloma tudi za nasipanje terena. Stroške so krili ob znatni podpori občinskega odbora Brojan sam, dočim smatram za pravično, omeniti tudi župana g. Oblaka, ki si je stekel za že davno željeno dovršitev tega načrta vsekakor znatna zasluga.

Most tvori nekako osnovo za projektirano izpelavo nove široke ceste na Martinjehrib.

Regulacija struge se bo nadaljevala s tona nima in sicer prihodnje leto do Tršarjev domačije, ki je utrula ob zadnji poplavi dne 21. septembra t. l. hudo razdejanje.

Tukaj na Brodu namerava zgraditi dolenjlogaška občina tudi veliko moderno in komfortno ter vsem hizijskim predpisom ustrezajoče kopališče s filtrirano vodo, stočče tako visoko, da tudi slučajne poplave ne bodo mogle skaliti vode. — V. J.

Filmski par Pick-Fair v Beogradu

Beograd, 30. oktobra.

Slovita ameriška filmska igralka, Mary Pickford in Douglas Fairbanks, ki ju splošno smatrajo za najprejnejši filmski in zakonski par na svetu ter ju kratko imenujejo Pick-Fair, se nahajata na potovanju okrog sveta in sta se včeraj peljala skozi Beograd, kjer so ju na kolodvoru seveda pričakali novinarji in mnogi ženskega sveta. Tekom kratkega postanka simplonskega ekspresa so novinarji pripravili Fairbanksa do tega, da je izstopil iz vlaka in izvršil tudi neko svojo akrobacijo, a pojavila se je seveda tudi Mary, ki pa je od potovanja že vsa, boleha in se je kmalu zopet umaknila v svoji spalni kupa. S slovitiima igralcema potuje Maryn mlajši brat John Pickford, ki se tudi udeležuje na platnu in tudi postaja, slaven. — S seboj imajo celo gardo osebnih tajnikov in služničadi: — pravcati potujoči cirkus brez cirkusa, kakor je dejal Fairbanks. Pot jih vodi v Atene, nato v Egipt, prepotovali bodo Indijo, Kitajsko in Japonsko, nakar se bodo zopet vrnili v Hollywood. Pogovor se je razvijal takole:

O Beograd... Mi smo v Jugoslaviji? je vprašal Douglas.

— Ne, v Jugoslaviji.

Triumfalen uspeh!

Vilma Banky Walter Byron

v globoko pretresljivi ljubavni drami

vaške lepoticne in mladega častnika.

»PREBUJENJE«

Danes ob 4., 6., 8. in 9. ur.

Predprodaja vstopnic od 10—13. Telefonično rezervirane vstopnice dobite pri garderobi na levi strani!

Telefon 2124.

Elitni kino Matica.

— A. da... Jugoslavija! A obstaja tudi Čehoslovija?

— Ne... Čehoslovija! — Saj res!... Na poti okrog sveta človek toliko vidi, da bi mu moralo biti dovolj, če bi si zapomnil samo imena.

Med drugim je Fairbanks razodel, da bo v kratkem in sicer prvič s svojo ženo Mary dal na platno Shakespearovo »Ukročeno trimoglavko«. Ko so ga gospodične na peronu oblegale za avtograme in ga zaradi pomanjkanja znanja angleščine kratkoma začele ljubovati z vzkliki: »Zorro! D'Artagnan!« — je bil Fairbanks ves vzradočen:

— A. Zorro? D'Artagnan? Videli ste? Vrlo dobro... Mislite, da je vse ono bilo »trikirano«? Zdaj boste videli! Gospodje fotografirajte, bodite pripravljeni!

Fotoreporterji so se namestili. Douglas je slekel zimsko suknjo in ostal v pidžami. Oprijel se je z rokama za zgornji del vagonskega okna, z močnim zamahom sunil noge skozi okno in nato skočil kakor mačka na prago. To se je zgodilo tako naglo, da so fotografski aparati jedva uspeli sneti prizor, a dekleta na peronu so zavriskala... Douglas Fairbanks jim je pokazal, kaj zna. Vendar je imel nekoliko smole. Skočil je sijajno, kakor pravi atlet, poletel skozi okno kakor meteor, toda na peščena tla je padel ravno tako, kakor vsak drug smrtnik... Na pesku si je razpraskal roko in nekoliko poškodoval tudi laket... Ko se je dvignil, je dejal samo: »Oho!« — nakar je v smeju zopet nadaljeval razgovor z devojkami in jim podpisoval fotografije. Za spomin na Beograd so gospodične poklonile Mary Pickfordovi in Douglasu Fairbanksu par lepih kumadijskih kmečkih opank ter vsakemu po eno kosmato kučmo, šubaro, ki sta jo takoj posadila na glavo in se ob oknu vagona, dala še enkrat slikati za spomin. Ob burnem pozdravljanju je ekspres odpeljal filmske zvezdnike dalje po svetu.

V avtobusu sredi reke

Iz Ohrida poročajo podrobnosti o strahoviti avtomobilski nesreči, ki se je v nedeljo primerila na cesti med Strugo in Dobrom. Na 18. km-u, kjer vodi cesta tik ob reki Drim, sta se v vragli vožnji srečala osebni avtomobil direktorja beogradske podružnice »Assicurazione Generali« Rolčevića in veliki poštni avtomobil. Dan je bil deževen, cesta blatna in spolzka. Dasi sta oba šoferja v naglici krenila vsak v svoj pravci, je vendar poštni avtomobil z zadnjim delom zadel ob Rolčevićevo avto in mu zdrobil kolo. V istem hipu je šofer avtomobila izgubil oblast nad volanom in veliki avtomobil, v katerem je sedelo osem potnikov, je začel drčati navzdol po strmem bregu v precej narasli Drim.

Prizor je bil strašen. Tekom drčanja po bregu v globino kakih 25 m so avtomobusu odletela kolesa in v par trenutkih se je karoserija sama zvalila v naglih valovih Drima, yaleč se dalje pod vodo, dokler se končno ni ustavila v sredi reke blizu večje skale, strčice iz vode. Ko se je avtomobil valil po vodi, le skozi razbito okno padel neki mlad potnik. Valovi so ga nesli s seboj in ga naravnost pripelili na omenjeno skalo. Tako je bil rešen. Ostali potniki so se nahajali v strašnem položaju, a sreča jim je bila tako čudovito naklonjena, da so se s pomočjo šoferja in njegovega stalnega spremljevalca orožnika, ki istotako nista bila hudo poškodovana, rešili iz grozne ujetnosti, sredi reke. Razbite šipe so seveda vsem povzročile precejšnje poškodbe, nekateri imajo velike rane na glavah, a najtežje je ranjen neki vojak, ki ima zlomljena rebra. Čez kake pol ure, ko so bili potniki že izven avtomobila a še vedno sredi reke, je iz Struge prihitela na pomoč žandarmerija, ki se je takoj po- žrtvalovalno lotila reševanja in posamič spravila vse potnike na breg, nakar so bili prepeljeni v ohridsko bolnico.

Zopet novi vlomi

Ljubljana, 30. oktobra.

Vlomilska sodrga je še vedno na poslu. Tatovi in svedrovcji očitno nimajo prevelikega respekta pred posameznimi aretacijami svojih tovarišev in kradejo oni, ki ostajajo še na svobodi, podjetno dalje. H tatvinam in vlomilskim podvigom jih sili strast sama in pa seveda »borba za obstanek«. Policija se čudi, odkod prihajajo vedno novi tatinski elementi. Prav za prav je res skoro čudno, kje se jemljejo uzmoviči, ko je vendar dejstvo, da so jih spravili kriminalni organi v zadnjih dneh prav veliko pod streho.

Snoči je bil prijavljen prvi vlom v podstrešje novo zgrajene »rdeče hiše« na Poljanski cesti.

Vraz vedi, kateri vlomilci so izvohal priliko, se vthotapili ob ugodnem času do podstrešnih vrat ter smuknili v podstrešje. Tamkaj so se poskrili, nato pa pričakali prilike, da odnesejo razne vrednosti, last posameznih strank. V hiši ni čul ničesar nikakega ropota in bi tatvine sploh še ne opazili, da se ni včeraj podala v podstrešje služkinja v hiši stanujočega dr. Misa. Ta je, čim je opazila, da gori ni nekaj v redu, sklicala stranke. V hiši je nastalo

Malomeščan, ki proučuje Rusijo. Potovane v sovjetsko Rusijo je bilo še pred nekaj leti tako romantično dejanje, kakor n. pr. pol junakov Karla Maya v Smirno. Cela biblioteka potopisov, ki so izšli v zadnjih letih, je vzela deželi čelke, brezvercev in Lenjinovega kulta čar novosti in tajnostnosti. Potopisce mora že iskati originalno obliko, da zainteresira občinstvo za svojo knjigo o Rusiji. Posrečeno formo takega potopisa je zadel po sodbi lista »Les Nouvelles Littéraires« španec Manuel Chaves Nogales s knjigo »Un pequeno burgues en la Russia roja« (izšla v Madridu). Vsa oficijelna Rusija se bori zoper malomeščanstvo, španski potopnik pa akusa doumeti deželo rdeče revolucije baš s preprostejša malomeščanskega zrelizha.

»L'esprit francais« je naslov novi reviji, ki je začela izhajati v Parizu. Revija je poceni: 40 frankov na leto (za »inzezmstvo«). Seznam sotrudnikov obeta mnogo: tu so imena Fr. de Miomandre, Georges Norman, Mex P'cher, André Billé, F. Aubier, G. Lecomte, Rosny in dr.

Nevhite praških gledališč. V Narodnem divadlu študirajo novo igrro Jarosl. Hilberta »Irena«, Stanovsko divadlo pa pripravlja novo komedijo Olge Scheinplugove »Ljubzen in vsez. Za november se pripravljajo v istem gledališču dramatizirani »Besic Doetojevskaja«.

MISLITE ŽE SEDAJ

na bilžajo zimo in nabavite si že sedaj dobro peč!

ZEPHIR PEČ

10 greje eno sobo 24

kj. drva

Na zahtevo brezplačni popis!

Zephir tvornica peči d. d., Subotica.

Samoprodaja za Ljubljano:

BREZNIK & FRITSCH

Samoprodaja za Celje: D. RAKUSCH

Samoprodaja za Maribor:

PINTER I LENARD

razumljivo razburjenje, kajti okradene so bile kar štiri stranke. Na škodo dr. Miševih so odnesli tatovi z podstrešja več perila, več parov moških in damskih čevljev in veliko raznih drugih predmetov. Ani Kapusovi so odnesli nekaj otroškega perila in neke malenkosti. Vdova po nadučitelju Marija Likarjeva je hranila v podstrešni shrambi ženski plašč in več rjuh, kar je tudi postalo plen tatov. Enako so tatovi pobrali tudi več raznih predmetov, obleke in perila last kmetijskega svetnika Viljema Rohrmanna.

Neznani storilci so odprli vrata v podstrešje s pomočjo zidarske sponke, ki je bila najdena na podstrešju.

Oškodovanci so drzni vlom prijavili takoj na najbližji stražnici. Po ogledu je policija takoj uvedla zasledovanje drznih uzmovčev in bomo o uspehu poročali.

Druzi vlom je bil izvršen snoči v prostoru ljubljanske borze na Kongresnem trgu. Storiteli, morda je bil tudi samo eden, so vlomili vrata pisarne s pomočjo ponarejenega ključa, odprli po sobah vse omaro in miznice. Prebrskali so vse spise, vendar so našli le na plen 910 Dn gotovine, ki so jo odnesli.

ODOL PÂTE DENTIFRICE

Čistilna-osvežujoča-štediliva

Umor mlade Slovenke v Gradcu

V torek jutraj je razburil prebivalce Idelfhofasse v Gradcu strašen zločin. V hiši št. 68 je častniški namestnik Johann Model umoril svojo pastorko, komaj 16-letno Heleno Zabukovšek. Njena mati, Modelova žena je že dan poprej odpotovala v svoj rojstni kraj Teharje. Sosedje so najprej slišali iz stanovanja obupno klicanje Helene: »Oče, ne ubij me!« Naenkrat je prišel Helena v sami spodnji obleki iz stanovanja ter trkala na vrata sosedja Gerčnika, ki ji je takoj odprl in vrata še zaklenil za njo, da bi jo rešil pred podivjanim ocom. Ta pa je vrata s silo odprl ter z naperjenim vojaškim revolverjem skočil proti svoji pastorki. Z besedami: »Tako, sedaj je na koncu!« — je oddal na njo tri strele. Nesrečno dekle je izdihnilo v par sekundah, morilec pa se je vrnil v svoje stanovanje, se oblekel ter podal v gostilniški lokal v pritišču hiše, kjer je popil kozarec pelinovca, potem pa stopil ven na ulico.

Prebivalci hiše so bili zaradi groznega umora silno razburjeni, niso si pa upali prijeti morilca. Ko je že dalje časa stal pred hišo, je eden od sosedov tako, da Model ni opazil, vrgel mimo idočemu šoferju Lepitschu listek z napisom: »Tako v stražnico, Model je ustrelil Leno. Mrtva.« Lepitsch je tekla na policijsko stražnico v Prankergasse, od koder sta prišla revirski inspektor in eden od detektivov pred hišo, kjer se je zgodil zločin. Inspektor je vprašal Modela, če je res, da se je v hiši nekaj zgodilo. Ta je takoj odvrnil: »Svojo hčer sem obstrčil.«

Tedaj je uradni opazil, da ima Model v prsnem žepu veliko vojaško pištolo. Naglo je za njo zgrabil in s pomočjo detektiva ukrotil zločinca. Pri zaslišanju na stražnici in potem na policiji je Model zatrjeval, da je streljal na nesrečno Heleno v največjem razburjenju in da je hotel potem tudi sam sebe končati. Prebivalci hiše in cele ulice, ki Modela dobro poznajo, pa zatrjujejo, da se je Model po zločinu obnašal popolnoma mirno in da ni govor, o njegovem samomorilnem namenu. Prave vzroke strašne tragedije bo morala odkriti šele preiskava.

Srajce za gospode

Cefir s dvema ovratnikoma Din 56.—
modni cefir, najnovejši vzorci Din 70.—
najfiniši jaquard in karo poplin Din 120.—
bele šifon Din 58.—, najfinišje Din 78.—
spodnje, prvotne, komplet, velikost Din 88.—
spodnje hlače I. gradl od Din 35.— naprej
Prvovrstno blago! Lastni izdelki!
F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Telesno zaprtje, slaba prebava, abnormalno razkranje in gnihoba v črevesu, pomnožena vsebina kisline v želodnem soku, nečistost kože na obrazu, na hrbtu in prsih črnatosti turi, marsikateri katari motne služnice preidejo z uporabo naravne »Franz Josefove« gredice. Številni zdravniki in profesorji uporabljajo »Franz Josefovo« gredico že desetletja pri odraslih in otrocih obeh spolov z največjim uspehom. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecijalnih trgovinah.

Kulturni pregled

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 31.: Naš gospod župnik. Izven.
Petek, 1. novembra: Nevesta s krono. Izven.
Sobota, 2.: Grob neznanega vojaka. D.

Nedelja, 3. ob 15.: Velika abeceda. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 20.: Utopljena. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Četrtek, 31.: Zaprt (generalna).
Petek, 1. novembra: Carmen. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.
Sobota, 2.: Car in tesar. B.

MARIBORSKI REPERTOAR.

Začetek ob 20.

Četrtek, 31.: Cerkvena miš. Ljudska predstava. Znižane dramske cene. Kuponi.
Petek, 1. novembra: »Piskrovec«.
Sobota, 2.: Župan Stilmonski. Ljudska predstava. Znižane dramske cene. Kuponi.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Nedelja, 3. novembra: Zenitev.

Zagrebsko pismo

Zagreb, koncem oktobra.

Kaj dela naš teater?

Vsak dan so v obeh gledaliških predstavah, kljub temu pa je obisk razmeroma vedno dober. Pretekli teden so igrali med drugim Krležovo dramo »Gospoda Glembajevci«, izvrstno karakterizacijo predvojnega zagrebške milijonarske obitelji. Igralci so tu že uprav sijajno vigrani in tako posrečeno izbrani, da je res veselje slediti tej nad tri ure trajajoči drami z ponekod zelo dolгим dialogom. Dokaz za uspeh tega dela je 15. repriza. — Nato so bili uprizorjeni Gogoljev »Revizor« prav tako z uspehom, Pagnolova komedija »Topaze« ali »Velika abeceda«, Cowardova komedija »Weekend« ter Nušićeva komedija »Gospa ministrovka«. Izmed opernih del Leharjeva opereta »Fridrik«, Musorskijev »Boris Godunov«, opera »Mala Floramye« (tekst in glasba Ive Tijardovića) ter Smetanova »Prodana nevesta« z gostom Križajem.

V salonu »Ulrich« je razstavil prof. Joso Bužan kolekcijo svojih del v olju. Razstavljenih je okrog 10 portretov, med njimi Stj. Radčić in motivi narodnih noš, ki so vseh jako svetli: imajo mnogo solnce in živih barv.

Ljudska univerza je priredila pretekli teden serijo prav zanimivih predavanj: dr. Bayala: »Pomen umetnosti za življenje«, dr. Kučera: »Euckov komet in njegova tajna«, dr. Vouk: »Lovci na mikrobe« (v treh delih), dr. Vrgoč: »Mandragera kot zdravilo«, dr. Korbler: »Zdravljenje z radijem«.

V sredo 30. t. m. bo predaval v Glasbenem zavodu znani francoski romanopisec Maurice Dekobra o svojih vtiskih iz Indije in tanošnjih ženah.

M. F.

Premijera Nušićeve »Velike nedelje«. Na tem mestu smo že poročali o pripravljajoči se uprizoritvi novega odrskega dela popularnega Branislava Nušića »Velike nedelje«. Premijera te vojne drame je bila 26. t. m. v beograjskem Narodnem gledališču. Prve sode beograjske kritike o literarni in umetniški vrednosti »Velike nedelje« so precej meglene in neodločne. Brez dvoma je Nušić ustvaril nekaj efektivnih prizorov, ki razodevajo dramsko vsebino starega, izkušnega mojstra, zdi se pa, da mu ni uspelo ustvariti iz slik o dramatičnem umiku čez Albanijo — njegova povest »Leto 1915« je mnogim našim čitateljem še v dobrem spominu — dramo, ki bi bila nekaka umetniška rekonstrukcija velike narodne tragedije. Sicer pa je treba potakati nadaljnjih sodb, zlasti revijalne kritike. Sodeč po časniških vesteh, vzbuja to tragično delo priljubljenega komediografa v vseh slojih Beograda izredno pozornost.

Bratom in sestram!

Zadnji redni občni zbor Sokola I je sklenil, da članstvo počasti vsako leto spomin svojih umrlih članov 1. novembra, na dan Vseh svetih. Hvaležnost do umrlih, ki so z nami živeli in delali za povzdigo Sokola I, ki so velik del svojega življenja nesebično posvetili sokolski stvari, nam veva, da jih ohranimo v spominu. Njih svetli vzori naj vodijo in navdušujejo našo mlado sokolsko pokolenje.

Zato bratsko vabimo vse članstvo in sokolstvu naklonjeno občinstvo, da se udeleži 1. novembra ob 13. in pol uri KOMEMORACIJE za umrli v veliki dvorani na Taboru. Po končani počitnici odidemo ob 14. uri k grobovom umrlih članov.

ZDRAVO!

ODBOR SOKOLA I.

ZIMSKE SUKNJE

ki zadovoljijo vsakogar po kvaliteti, kroju in po ceni samo pri tvr ki

FRAN LUKIC, Stritarjeva ulica

Domače vesti

* Spomenik kralju Petru Osvoboditelju. Sloviti kipar Ivan Meštrovič se je v zadnjih dneh mudil v Bački, kjer je v Baču dočel kralj, na katerem se bo postavil spomenik pokojnemu kralju Petru Osvoboditelju. Bač je prva občina v Bački, ki bo postavila pokojnemu kralju impozanten spomenik.

* V vsako slovensko hišo mora priti Vodnikova pratika. Enkrat na leto naš običaj naš pesnik in stopi v hišo s svojimi darovi, kakršne je on prvi poslal med svoj narod. Zato mislimo, da je Vodnikova pratika ponos in narodni znak vsake prave slovenske hiše. Žalostno bi bilo, ako bi se tega ne zavedali. Vodnikova pratika na mizi v naši hiši prinaša vsakemu gostu in tučcu, da v tej hiši kraljuje narodni duh. Po njej lahko presodi kakšna je gospodinja, kakšen je gospodar. Letošnja je izredno lepa in bo gotovo zopet prva pošla ker se fiska samo za člane.

* Vse čitatele »Slovenskega Naroda« v Dolenjem Logatcu in na Vrhniki obvešča uprava, da se bo dobil ob 2. novembra dalje »Slovenski Narod« v prodaji še istega dne takoj ob prihodu popoldanskega avtobusa, in sicer na Vrhniki v glavni zalogi to baka in v trgovini g. Vladimira Škrbca. v Dolenjem Logatcu pa pri g. Smoletu, glavna zaloga tohaka

* Promocija. Na zagrebški univerzi bo promoviral danes za doktorja medicine smledniški rojak g. Janez Gantar. Iskreno čestitamo!

* Izpremembe v državni službi. Absolvirana pravnikinja in odvetniška kandidata dr. Odon Planinšek in Viktor Prohinar sta imenovana za sodniška pripravnika. Davkar Engelbert Gorišek v Višnji gori je po službeni potrebi premeščen v Mladonovac.

* Iz vojaške službe. Izpit so položili: Jurij Korošec, Ludovik Štok in Alojzij Šoba za čin aktivnega artiljerijskega podporočnika ter dr. Vladimir Milavec za čin sanitetnega poročnika.

* Konferenca naših zavarovalnih družb. Z ozirom na dejstvo, da je deset inozemskih zavarovalnih družb vložilo prošnje, da bi smele pričeti s svojim poslovanjem tudi v naši državi, se bodo naše domače zavarovalne družbe v kratkem sestale na konferenco, na katerih bodo označile svoje stališče glede poslovanja inozemskih zavarovalnih družb v naši kraljevini.

* Ročni zemljevid Dravske banovine je izšel te dni v založbi Učiteljski dom v Mariboru. Ta zemljevid je prav za prav ponatis Dimnikovega ročnega zemljevida bivše ljubljanske in mariborske oblasti, ki ga je izdala ista založba pred tremi leti. Obsega pa že novo mejo banovine s izločitvijo Medmura in črnomeljkega sreza ter s priključitvijo čabarskega. Novi zemljevid se prav prijetno razlikuje od prejšnjega po pestrosti in jasnosti barv, kar kaže lep napredek Mariborske tiskarne v tej panogi. Našim šolam bo s tem zemljevidom zelo ustrezno. Saj so gotovo prve v državi, ki imajo že sedaj ročni zemljevid svoje banovine.

* Počastitev spomina padlih žrtve na Suhem bajeju bo na dan Vseh svetih ob 11. Obrede izvrši šentjakovski župnik g. Barle, nakar bo žalni govor o padlih žrtvah. Po govoru bo zapel nekaj žalostnih pevskih zborov Krakovo-Trnovo, Društva, kakor ostalo občinstvo se vabijo, da se žalne svečanosti udeležijo.

* Smrtna kosa. V Selca nad Škofjo Loko je umrla v tork zvečer Franciska Šiber, gostilničarka. Danes ob 15. jo položijo na farnem pokopališču k večnemu počitku. Pokojnici blag spomin, rodbini iskreno sožale!

* Organizacija jugoslovenskih emigrantov. Pripravljali odbor Organizacije jugoslovenskih emigrantov v Ljubljani opozarja, da bo imel dne 3. novembra ob 10. dopoldne v dvorani Okrožnega urada na Miklošičevi cesti v Ljubljani svoj ustanovni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Za delegate in zaupnike je prisotnost strogo obvezna. Dovoljena je polovična vozna cena od 1. do 5. novembra za vse vlake razen SOE in sicer proti potrdili o prisotnosti v javno in skupščini. Kupite celo vozno karto do Ljubljane, ki velja tudi za po ratek.

* Naši sezonski delavci v Nemčiji. Uradni list Dravske banovine objavlja v 108. številki zakon o sporazumu glede srbsko-hrvatsko-slovenskih kmetijskih sezonskih delavcev, podpisan v Berlinu 15. decembra 1928. med našo vlado in vlado države Nem.

šije ter zakon o pogodbi glede socialnega zavarovanja omenjena delavcev.

* Vse ljubitelje zanimivih povesti opozarjamo na slovenski tednik »Din« v 1.04. v kateri je baš začela izhajati Sotesčano va »Nevesta roparskega pogajarja«. »Din« ima tudi stalno gospodinjstvo rubriko z nasveti in navodili za naše gospodine. Naročnina znaša celoletno le 3 Din.

* Povratek ameriških izletnikov. V ponedeljek zvečer je zopet odpotovala iz Ljubljane večja skupina ameriških Slovencev, ki so se mudili čez poletje tukaj na obisku. Pred pisarno francoske linije »Havre-New-York« (zastopnik Ivan Kraker. Kolodvorska ulica št. 35) so se pred odhodom skupno fotografirali. Na kolodvor so jih spremlili sorodniki, prijatelji in znanci, od katerih so se prav pristočno poslovili. Železniška uprava jim je preskrbelala lep direktni vagon, kar je mnogo pripomoglo, da so izletniki z najboljšimi utisi zapustili staro domovino. Vkrcali se bodo v petek 1. novembra v Le Havre na znameniti francoski brzoparnik »Ile de France«, ki je ob svojem povratku iz Amerike v Le Havre privedel novo skupino ameriških rojakov. Ti izletniki so prispeli v Ljubljano v nedeljo, 27. t. m. polni hvale in zadovoljstva s hitro in prijetno vožnjo po morju in brezhibno postrežbo na parniku.

Celokupna newyorška policija sodeluje v vefilmu:

„Mačje oko“

V glavni vlogi Lon Chaney in Anita Page.

Izven tega:

Odrinit e Napoeonovega spomenika v Ljubljani

Ob 4., 1/6., 1/8. in 9.

»Kino IDEAL«

* Pretep in streljanje med cigani. Ciganska družina Brajdičev se je 27. t. m. nastanila v neki gosti v okolici Vavte vasi pri Smihelu. Okrog 7. zjutraj je nastal v ciganskem taborišču velikanski krik, ki se je kmalu razvil v splošno tepež. Slednji so pričeli pokati tudi revolverski strel. Padlo jih je nad deset. Cigani so se v splošnem tepežu posluževali poleg strelnega orožja tudi kolov, sekir in nožev. Na bojišču je slednjič obležal smrtno ranjen cigan France Brajdič, Pavel, Matija in Tomaž pa so bili več ali manj poškodovani. Vsi drugi, in sicer 36 letni Miha, 40 letni Janez vulgo Eve Janez, star okoli 60 let, Joško, ki je star prav toliko, ter mlada Rude ter Raje pa so po končanem pretepu neznanom kam pobegnili in jih orožniki še niso mogli izslediti. Ranjenci se nahajajo v bolnici v Kandiji.

* Za onega, ki se mu mudi na delo, je Ovomaltine v mleku idealna maza južina, ker ima veliko hranilno vrednost, a se zelo lahko prireja. Ta mala južina ima zelo polvilen okus in omogoča praznjenje dnevnih težav.

* Tovarna Jos. Relch sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev

ITO — zobna pasta najboljša!

* Volnene nogavice, pletenine in rokavice po nizkih cenah pri tvrdki Karel Prelog, Ljubljana.

Iz Ljubljane

u— 10 letnica pevskega zbora Krakovo-Trnovo. Agilni pevski zbor Krakovo-Trnovo v Ljubljani bo praznoval v ponedeljek, 4. novembra 10 letnico svojega društvenega obstoja in pevskega delovanja s slavnostnim koncertom, katerega bo dirigiral zborovodja g. Premelč Mirko v Filharmonični dvorani. Pevski zbor sam (moški zbor) nastopi s celo vrsto skladb noveše slovenske literature in z nekaterimi koroškimi narodnimi. Na koncertu bo sodeloval iz posebne naklonjenosti do društva g. Leopold Kovač, ki nam zapoje tri operne arije. Tenorista Kovača bo spremljal na klavirju kapelnik g. Heri Svetel. Predprodaja vstopnic v ponedeljek 4. t. m. ves dan v Matični knjižarni.

u— Ljubljanski pevcevm. Po soglasnem sklepu zastopnikov ljubljanskih pevskih društev na torkovem sestanku bodo pehi vsi združeni moški zbori na praznik Vseh

Nogavice

volnene, svilene, flori, v vseh modnih barvah ~ prvovrstne kvalitete ~

Srečko Vrščič nasl.
V. LESJAK

Šelenburgova ul. 3

svetih na pokopališču pri Sv. Križu ob treh popoldne 5 nagrobnic, tri pri Križu, dve pa na vojaških grobovih. V ta namen bo istega dne dopoldne ob desetih v pevski dvorani Glasbene Matice skupna vaja, ki naj se je gotovo udeleže polnoštevilo in točno pevci vseh ljubljanskih društev in zborov. Peli bomo naslednje nagrobnice: Adamičevo »V hladni noči« Ferjančičevo »O, Gospod«, Pavčičevo »Pomlad«, Devovo »Vigred« in Prelovčovo »O! Doberdob«. Arhivarji nam prinese note s seboj.

u— Na starem pokopališču pri Sv. Križu se bo spomnil Valentina Vodnika in vseh naših velikih mož, ki tam počivajo. Akademski pevski zbor v nedeljo 3. novembra ob 15. in pol žalostinke. Najprej bo pel v cerkvi, potem na pokopališču. V primeru slabega vremena se bo vse izvršilo v cerkvi.

u— Iz gledališča. Izvrstno veseligr »Naš gospod župnik« uprizori drama drevo kot predstavbo izven abonmaja. Običajne dramske cene. — Na praznik Vseh svetnikov bo zvečer v drami uprizoritev drame »Nevesta s krono«, s pretresljivo, globoko vsebino. Po svoji resni vsebini je zelo primerna za ta praznični večer. — V operi se bo na praznik Vseh svetnikov pela Bizetova večna lepa opera »Carmen« z gospe Taleriovele v naslovni vlogi. V glavni tenorski vlogi Don Joseia nastopi prvič naš omdru tenorist g. Marček, važno baritonsko partijo Escamila pa po g. Primožič. Dirigira kapelnik Stritof, režira ravatelj Polič. Predstava bo izven kot ljudska po znižanih cenah. — Na Vernih duš dan pa bo v drami repiza Raynalove vojne tragedije »Grob neznanega vojaka«. Pretresljivo poetično delo je vrhunec vse vojne literature, je najveličastnejši spomenik vsem padlim junakom in na močnejši memento vsem sedanjim in bodočim rodovom. Predstava bo za red E.

u— Druža repiza komedije »Ženitev« na šentjakobskem odru. V nedeljo 3. novembra ob pol 9. zvečer se ponovi na šentjakobskem odru vlezabavna tridejanska ruska komedija »Ženitev«. Vstopnice se dobe v trgovini gosp. Miloša Karničnika na Starem trgu. Cene posetnike prosimo, da si nabavi vstopnice že v predprodaji.

u— Priprave za štetje obiskovalcev grobov na dan Vseh svetia so gotove. Požrtvovalna četa, ki se je stavila društvu »Skrb za mladino« na razpolago, ima svoje postojanke že določene. Za one, ki se pripeljejo na vozilih k pokopališču, se bo vršilo štetje s tem, da bo pristopil ob pristanku k vsakemu vozilu »leteči« nabiralec. Z vztrajnim delom je društvo »Skrb za mladino« nabralo že toliko, da je kupilo ob naših jadranskih obali krasen prostor, kjer postavi okrevališče za revno in bolno dečo iz Slovenije. Pogoji pravilnega štetja pa je, da vsak vrže samo en denarni komad v nabiralnik. Štetje se bo izvedlo na pokopališču pri Sv. Križu, Sv. Krištofu, na Vrču in Štepanji vasi. Zanimiv rezultat štetja bo objavljen v ljubljanskih listih.

u— Stalna higlenska razstava v Ljubljani bo od 1. novembra do preklica zaprta zaradi preuredbe in izpopolnitve.

u— Ljubljanski Sokol vabi svoje članstvo na predavanje o Lužičkih Srbih, ki bo v četrtek 31. t. m. v sejni dvorani v Narodnem domu. Začetek ob 20. Predavatelj brat Bučar. Predavanje bo prisostvoval tudi Lužički Srb brat Nowak. Po predavanju članski sestanek v restavraciji »Zvezda«.

u— Odbor. u— »Zadnji dnevi Pompejev«, II. del. Na zahtevo občinstva ponovi ZKD II. del in konec velikega filma »Zadnji dnevi Pompejev« še trikrat na praznik Vseh svetnikov ob 11. dopoldne. V soboto in nedeljo dne 2. in 3. novembra bo že popolnoma nov spored, in sicer »Dantejev pekel«, gigantsko filmsko delo, posneto po svetovno znani pesnitvi.

u— Rodbina Potnikova je poklonila Sokolu I. na Taboru znesek 300 Din v počastitev spomina na blagopokojnega brata Srečka Potnika. Odbor se za darilo najiskrenee zahvaljuje.

u— Društvo slepih je daroval g. Lovro Rogelj, Vrhnika 100 Din namesto cvetja na krsto pokojnemu prijatelju Srečku Potniku.

u— Plesna vaja JNAD »Jadrana« bo noči v dvorani Delavske zbornice. Ples se bo poučeval v dveh kurzijah: za začetnike in izurjene plesalce. Začetnice in začetniki točno ob pol 8. ostali točno ob 8.

u— Namesto cvetja na grob pokojnega g. Mirka Avseca so nabrali udeleženci pogreba 150 Din, katere so darovali Podpornemu društvu slepih. Na lepša hvala!

u— Poprava železniškega mosta preko Martinove ceste. Zaradi vlaganja popravljene mostne konstrukcije in odstranjevanja slabe železne konstrukcije preko Martinove ceste (Kette-Murnove) bo 5. in 6. novembra prehod pod železniškim mostom za pešce in vozila zaprt od 7. do 17.

u— Kos belega papirja in luknja namesto ure. Prejeli smo: V vestibulu ljubljanske glavne pošte je že nekaj mesecev sem nad srednjimi vrati okrogel kos belega papirja, ki pa prav slabo nadomešča nekdanjo

uro. Nad poštnim nabiralnikom, ki je vzel dan na zunanji strani poštnega posloja v Šelenburgovi ulici, pa zija okrogla odprtina, iz katere pa se nikakor ne da posneti, kakor nekaj, kdaj se pobirajo pisma, vzorci in tiskovine. Zadnji čas je že, da se oba nedostata v interesu občinstva popravita in se napravijo konec raznim opazkam.

u— Strelnaka družina Ljubljana javlja članstvu, da bodo v nedeljo 3. novembra na vojaškem strelišču strelske vaje. Pričetek ob 9.30. Obenem javlja, da bo 7. decembra letni redni občni zbor v prostorih hotela Štrukelj.

u— Pretkan voznik. Najemnik Figovčevega hleva g. Franc Skok je prejel te dni naročilo neke tvrdke, da zvozi s kolodvora več tovorov. Skok je naročilo sprejel in poslal na delo hlapca Jerneja P. Jernej je vozil in pil preemal od tvrdke denar in se bratil z veseljaki po gostinah. Skupno je zapravil nad 1500 Din gospodarjevega denarja. Včeraj dopoldne pa je g. Skok sieparstvo izpregledal in izročil že nekaj dni pičnega Jerneja policiji, ta pa sodišču.

u— Nezgoda železniškega delavca. Na progi v bližini železniškega prelaza na Dunajski cesti se je včeraj popoldne pripetila mala nezgoda, ki bi lahko imela težje posledice. Na progi je bil ob imenovanem času zaposlen železniški delavec 49 letni France Peterka pri čiščenju tirov. Med splošnim ropotom Peterka ni čul stroja, ki se mu je bližal po progi za hrbtom. V trenutku je odbil odbil delavca v stran in ga vrgel po tleh. Peterka se je pri padcu precej poškodoval po obrazu in na rokah prestal pa je seveda tudi precej strahu. K sreči je strojevodja nesrečo opazil in stroj pravočasno ustavil. Po ponesrečenega Peterko je prišel rešilni voz in ga odpeljal v bolnico.

u— Surov hlapec. Na oglu Beethovneve in Gajevе ulice so opazovali včeraj okrog 9. neznanega voznika v močno vinjenem stanju, ki je na vso moč pretepal že utrujenega konja. Žival je cepetala, vendar ni mogla hitro potegniti voza dalje. Hlapec se je čedalje bolj razburjal in udarjal po konju tudi z bičevnikom. Njegovo surovo ravnanje je vse okoli stoječe razburjalo in ker njihov opomin ni zalegel, so bili prisiljeni pozvati stražnika. Ta je spoznal v mučitelju živali hlapca Jožeta Medvedčka iz Šiške, ki ga je prijavil pristojnemu oblastvu.

u— Zadruga mesarjev in prekajalcev v Ljubljani obvešča občinstvo, da bodo od 1. novembra letos do 1. marca 1930. mesarske obratovalnice ob nedeljah ves dan zaprte, zato pa ob sobotah odprte do 19.

u— Plesna vaja družabnega odseka ZPNJ bo drevi v veliki dvorani hotela »Uniona« ob 20. 1362

u— Ciril Metodovi podružnici v Šiški priredita Martinov večer v nedeljo 3. t. m. v restavraciji Reininghaus. Vabijo se prijatelji družbe, posebno Primorci. 1363

u— Christofor zavod otvori 4. novembra večerne tečaje. Kdor želi tečaje posečati, naj se zgasi imenovanega dne ob pol 8. zvečer na Domobranski cesti 7. 1364

u— V počastitev spomina gospe Dne Golieve daruje 200 Din rodbina dr. Smoleta Podpornemu društvu slepih. Namesto venca blagopokojni gospe Dani Golieve daruje v isti namen 100 Din gospa Iva Logarjeva. 1365

u— Tretji družabni večer društva »Merkur« v Ljubljani bo prihodno sredo 6. novembra ob pol 9. zvečer v restavraciji »Zvezda«. Razen drugega sporeda, ki je mnogovrsten in zanimiv, pride na vrsto predavanje »Od smreke do svile«. O tem aktualnem vprašanju v današnji dobi, ko igra svila vedno večjo vlogo, je obljubil predavati naš odlični kemik, vseučiliški profesor gosp. dr. Maks Samec. Družabni večeri društva »Merkur« zvezani z zanimivimi predavanji, so se hitro živeli ter postali priljubljeno zbirišče ljubljanske družbe. 1361

Iz Celja

u— X. muzikalno predavanje Glasbene Matice v Celju bo v nedeljo 3. novembra ob 10.30 v dvorani Celjskega doma. Uvodno besedo bo govoril g. M. Marolt. Snov: »Haydn in Mozart v komorni glasbi.« Nato se bosta v ilustracijo prednašala dva godala na kvarteta, pri katerih sodelujejo brata prof. Karlo in Dušan Sancin. V. Šram ml. in O. Ba. Vabljeni so vsi ljubitelji glasbene umetnosti Šolska vodstva se naprošajo, da obvestijo gojence svojih zavodov o tem in jim priporočijo poset, ker je namenjeno predavanje v prvi vrsti našim mladim.

Konrad Veidt
jutri!

LJUBLJANSKI DVOR Tel. 27-30.

BENHUR
Preprodajalci naj se obrnejo na:
Gustav Husser & sin, Wien VII., Richterstrasse 10

Nudim krizanteme

velikocvetne različnih vel kosti in barv
Velika zaloga, lastna produkcija
Cene nizke!

Cvetličarna J. Šimenc
LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 1
Telefon 3044

Razstava ženskih
ročnih del

pri firmi M. DRENIK, Kongresni trg 7
na dan Vseh svetih in vsako
nedeljo do Božica.

Moč petja! Hrepenenje preganjanja!
JAZZ
AL JONSON
vzbuja sočutje in smeh do solz!
JAZZBAND!
Samo še danes!
Ob 4., 1/4 na 7., 1/8, 9. uri.

Za goence Glasbene Matice pa je to predavanje odnosno ilustracija skladb v glavnem mišljena. To pot nastopi prvič I. kvartetno združenje, čigar namen je, da se stalno razvija med nami in izpopolni vrzel v tej panogi. Kvartet nastopi tudi v drugih mestih Slovenije.

u— S celjskega Glavnega trga. Celjski živilski trg na Glavnem trgu je bil včeraj dopoldne izjemoma prav dobro založen. V ogromni množini pa so se pojavile na trgu najraznovrstnejše pozne jesenske cvetlice, katere prebivalstvo vneto kupuje, da si okraši z njimi grobove svojih dragih na praznik Vseh svetih.

u— Na obe pokopališči, tako mestno kakor okoliško, bo vozil mestni avtobus vsako uro danes od 14. do večera in jutri ves dan od 8. zjutraj do noči.

u— Štetje obiskovalcev grobov v Celju na dan Vseh svetnikov popoldne bodo izvršili na okoliškem pokopališču podružnica Jugoslovenske Matice v Celju, na mestnem pokopališču pa krajevni odbor Rdečega križa in zastopstvo mestnih revežev. Vsa obiskovalca pokopališča naj spusti v nabiralnik pri vhodu na pokopališče kak novec in bo s tem omogočil štetje, obenem pa prispeval za narodne, oziroma humanitarne namene.

u— Karbidno svetiljko je našel mestni oskrbnik Josip Marn pred celjskim kolodvorom. Lastnik jo dobi na policiji.

u— Huda nesreča pri delu. Pri adaptacijskem delu na poslopju vojaške bolnice poleg vojašnice Kralja Aleksandra v Gaberju je padel 25 letni zidarski pomočnik Michael Bornšek iz Spodnje Hudine, s 6 in pol metra visokega odra v globino ter obležal z zlomljeno hrbtenico nezavesten na tleh. Delavci so mu priskočili na pomoč, nato je bil prepeljan v celjsko javno bolnico. Njegovo stanje je resno.

u— Tatvina kolesa. V noči od sobote na nedeljo je brez sledu izginilo delavcu Mihaelu Kolenču, zaposlenemu v tovarni Westen v Gaberju, iz tovarniške srambe, kjer shranjujejo delavci svoja kolesa, črno pleksano kolo znamke »Styria«, vredno 1000 Din.

Iz Maribora

u— Za osnovanje kraljevega odbora Matice živih in mrtvih sklicuje mestni župan za danes 31. t. m. ob 17. (5.) v mestno posvetovalnico na mestnem magistratu zborovanje zanimancev. Posebno vabi s tem vse javne oblasti, društva itd. da pošlje svoje zastopnike. Član društva je lahko vsak Srb, Hrvat in Slovenec, obeh spolov, kakor tudi vsaka pravna oseba, ustanova, tvrdka, zadruga, župnija, kolo ali podružnica posameznih društev ali zvez, katerih člani so Srbi, Hrvati ali Slovenci.

u— Dve ljudski predstavi v gledališču. Ker hoče gledališče privabiti kar najširše sloje, se je odločilo prirejati od časa do časa tudi ljudske predstave po še bolj znižanih cenah. Prvi dve ljudski predstavi bosta vrlo efektna moderna komedija »Cerkvena miš«, na Vernih duš dan, jutri pa razpoloženju tega dneva zelo primerna drama »Stilmonski župan«. Občinstvo naj oba večera napolni hišo do zadnjega kotička.

u— Letalski miting v Mariboru. Letalski miting, ki je bil minulo nedeljo odgođen zaradi skrajno neugodnega vremena, se bo vršil prihodnjega nedeljo 3. novembra s istim programom, kakor je bil objavljen na letakih in lepakih. Istočasno se bo vršil letalski miting tudi v Zagrebu, toda z novimi letali tvrdke Raab-Katzenstein, ki bodo prispele v Zagreb v teku tedna. Toliko v poasnilo onim, ki bi jih motila zagrebška reklama.

u— Prvo privatno letalo v Mariboru. Zanimanje za najmoderneše prometno sredstvo, letalo, je po zaslugi Aerokluba v Mariboru vedno živahnejše. Zlasti so zbudile veliko zanimanje za letalstvo priprave za letalski dan. Kakor se dozna, namerava nabaviti letalo trgovec Josip Moravec iz Maribora in sicer najlažje letalo tvrdke Raab-Katzenstein tipa »Grasmücke«, dočim namerava veleposelnik Stieger iz Slov. Bistrice nabaviti letalo tipa »Schwalbe«.

u— Štetje obiskovalcev na mariborskih pokopališčih. V prid zdravstvenih dečij naprav na Pohorju za slabotne otroke bodo nabirale in štele posetnike pri vseh ljubljanskih pokopališčih članice Slovenskega ženskega društva. Prosimo, da se nikdo ne odreče znaku in daruje po dinarski komad. Vsa tudi najmanjši dar bo s hvaležnostjo sprejet.

u— Sodni kurzi za nove zakone. Mariborsko okrožno sodišče je uvedlo za vse sodnike in pripravnike sodne kurze, na katerih razpravljajo posamezni sodniki nove zakone, ki stopijo v veljavo s prihodnjim letom, posebno pa kazenski zakon in kazensko pravni red, ki bosta prinesla znatne novosti v pravno življenje. Kurzi se vršijo na sodišču v popoldnevia.

u— Avtobusni promet na dan Vseh svetnikov. Na Pobreški cesti bo na praznik Vseh svetnikov mestni avtobusni promet pomnožen. Vozilo bo 8 mestnih avtobusov z Glavnega trga do pokopališča. Vstopnice se bodo prodale na Glavnem trgu.

u— Kaj bo s porotno dvorano? Kakor znano, odpadejo s 1. januarjem 1930, zaradi novega kazenskega reda porotna sodišča. Tako tudi ne bo več potrebna lepa mariborska porotna dvorana in stranske sobe

okrog porotne dvorane, ki so namenjene porotnikom, sodnikom in odvetnikom. Ni še odločeno, kaj se bo s temi sodnimi prostori zgodilo z novim letom.

a— Pisatelj Kostanjevec zastupil bolnico. Pisatelj Jože Kostanjevec, ki je bil že od 5. septembra na kirurškem oddelku splošne bolnice, je končno toliko okrevaj, da so ustregli njegovi želji po domači oskrbi. Včeraj so ga z rešilnim vozom prepeljali na njegov dom. Zlomljena leva noga se mu je sicer zacelila, vendar še vedno ne more hoditi.

a— Nezgode. Pri rezanju mesa je 23. letnemu mesarju Ferdu Neubauerju odletel nož v vrat in ga težko ranil. Gostilničar Karel Prinčič v Hotinji vasi je padel po opolzkih kletnih stopnicah tako nesrečno na neko steklenico, da se je težko poškodoval na levem senu. Oba ponesrečenca so morali odpeljati v splošno bolnico. Špehar Ivan Klaneček si je pri delu porazil prste desne roke, mizar Rudolf Uranič pa si je poškodoval levo roko. Na rešilni postaji so tima nudili prvo pomoč.

Iz Kamnika

ka— Maša zadušnica za narodnim mučenikom Gortanom se je brala v nedeljo dopoldne v nadžupni cerkvi na Štuni. Hišni posestniki so na poziv županstva razobesili žalne zastave. Maše so se udeležili vsa kulturna društva v Kamniku, Sokol. Lira, vsa ženska društva, društvo »Kamnik«, gasilci iz Kamnika in okolice, skavti itd. In mnogoštevilno občinstvo, tako da je bila cerkev natrpano polna. Mašo je bral primorski rojak g. Doktorič, ki je imel ob tej priliki nagovor, ki je prežet od ljubezni do bližnjega imel velik vpliv pri vseh navzočih. Med mašo je »Lira« zapela dvojce žalostink. Ob zaključku maše je pozval g. Doktorič vse navzoče, da četrtejo za Gortanov fond. Uspeh zbirke je bil nad vse pričakovanje lep: 1518 Din 70 p. Po maši se je razvrtel imponanten sprevod vseh udeležencev s prapori, ovitimi v črno, na Glavni trg. Na Glavnem trgu je bil v spomin nesrečne žrtve obdržan dveminutni molk, nakar je »Lira« zapela »Bože pravde«. Med vzlikanjem Jugoslavij in kralju je bila manifestacija zaključena.

ka— Sneg v Kamniških planinah. Od sobote na nedeljo je sneg močno pobelil naše planine, zaradi česar je pritisnil mraz. Zasnežena sta Konjšica in Dol.

ka— 700letnica Kamnika. V svrhu konstituiranja odbora, ki bo izvedel proslavo 700letnice našega mesta, sklicuje mestno županstvo sejo v sredo ob 20. v Čitalnici.

ka— Jubilej. Pretekli teden je v ožjem krogu slavila 70letnico rojstva gospa Uršula Koschierjeva, obenem pa 47 leto babiskega poklica. Pač redek jubilej te vrste. V teku 47 let je imela posla z nad 3000 novorojenčki. Z željo, da bi še dolga leta živel, se pridružujemo čestitkam tudi mi.

Iz škofije Loke

al— Vojaško pokopališče v Škofji Loki bo po vseh izgledih tudi letos vzorno urejeno. Posetniki pokopališča naj se spominjajo vojni žrtve in poklonijo mal prispel v svrhu kritja stroškov za sveče pri pokopališki blagajni.

al— Spomenik padlim vojakom Starolanci hočejo tudi preskrbeti viden spomin svojim padlim drugom. Izbrali so si že primeren, oltarni mizi podoban nagrobni kamen, ki ga hočejo predvidoma po osnutkih g. Pengova iz Ljubljane predelati in izročiti namenu.

al— Godbeno društvo. V soboto zvečer na skromen, a pristen način poklonilo svojemu dobrotvoru in soustanovitelju, industrijalcu g. Thalerju Rafaelu st. diplomu častnega članstva. V iluminaciji bakeli je tročlanska deputacija g. trgovca Deisingerja, tovarnarja Guzelja in sodavčarja Ravnharja odšla na slavljenčevostanovanje in mu med sviranjem godbe pod vodstvom konservatorista g. Viktorja Guzelja izročila v zahvalnem nagovoru umetniško izdelano listino.

Iz Liutomera

lj— Gasilci dom se naglo dviga iz tal. Če bo vreme ugodno, bo v kratkem pod streho. Idejni načrt zanj je izdelal gospod inž. Vidmar v Murski Soboti; reči moramo, da je lep in aperten, toda sedanja okolica doma mu ne odgovarja docela.

lj— Naše ceste so nekatere v precej zapuščenem stanju. Osobito velja to za vse starejše, n. pr. za Havžanko, ki napravlja v svoji neregularnosti prav vaški značaj. Občinski svet se bo moral baviti tudi z vprašanjem naših cest ter ga rešiti v zvezi s splošnim regulacijskim načrtom mesta, ki se nam obeta že dalj časa.

Dopisi

STARI TRG PRI LOŽU. S 1. novembrom dobimo novo pošto zvezo med našim trgom in Rakekom. S to pošto zvezo nam bo zelo ustrezno, ker bomo dobivali pošto že v prvih dopoldanskih urah kakor je bilo v predvojni časih v navadi. Nekaj let sem pa nam dovažala pošto avtobus, ki prihaja z Rakeka v naš trg šele ob pol 7. zvečer, tako da pridejo adresati do svojih pošilk večidel šele naslednji dan, kar nikakor ni v interesu trgovine in industrije ter občinstva sploh. Avtobusne vožnje iz Starega trga na Rakek in nazaj so bile uvedene predvsem zaradi osebnega prometa in to svojo nalogo tudi izvršijo v polni meri. Za prevažanje pošte pa spričo

poznega odhoda z Rakeka (ob 16.15) ter zbog tega tudi poznega prihoda v Stari trg (ob 18.20) pa niso bile umestne. Letos sta podjetnika avtobusnih voženj zahtevala od poštne uprave pretirano visoko odškodnino. Vršile so se ponovne licitacije. A brez uspeha. In tako je dobil končno zvezo ustrezno dolgotrajni naši želji, ki bo odhajal dnevno s poštnim vozom z Rakeka in prihajal k nam ob ugodnem dopoldanskem času. Hvaležni smo oblastni poštni upravi, ker bo z novo pošto zvezo ustrezno dolgotrajni želji.

Sport

Rokometno moštvo mariborskih železničarjev v Gradcu

V nedeljo, 3. novembra gostuje v Gradcu I. rokometno moštvo naše države, moštvo Železničarjev iz Maribora. Sestane se v revanžni tekmi s prvovrstnim moštvom Grazer Sportkluba. Prvo srečanje nedeljskih nasprotnikov je končalo z zmago Gradčanov v razmerju 6 : 3. Tokrat pa bodo imeli Železničarji težje stališče kakor ob priliki prvega srečanja v Mariboru, vendar pričakujemo, da bodo to nalogo uspešno prestali. Mariborsko moštvo je sestavljeno po večini iz mladih neizkušenih, toda talentiranih igralcev, ki ne bodo samo s svojo fair in pošteno igro uspešno zastopali barve svojega kluba, ampak si bodo pridobili tudi simpatije graške publike.

S temi svojimi nastopi je začel Železničar kot prvi propagirati pri nas rokomet, ki zavzema v Mariboru vedno večji razmah. Tudi zanimanje med občinstvom za to panogo sporta je prav veliko. Upamo, da bodo začeli tudi drugi klubi Slovenije slediti vzgladu Železničarjev ter ustanovljati rokometne sekcije.

Od enajstojice Mariborčanov pa pričakujemo in ji tudi želimo da svoj nastop v inozemstvu z uspehom prestane.

SK Svoboda : SK Celje

Na praznik 1. novembra odigrata navedena kluba prijateljsko tekmo na igrišču ASK Primorja. SK Celje je prvak celjskega okrožja in je v vseh tekmah svoje protivnike gladko odpravil. Pred kratkim je porazil označeno II. garnituro SK Ilirije s 3:0.

SK Svoboda, ki se je v zadnji tekmi z ASK Primorje zelo slabo odrezala, nastopi v nekoliko spremenjeni postavi, z novimi močmi, ki v prvemstvenem tekmovalstvu še niso imele igrati. Prejšnje njene tekme z zmago nad SK Jadranom s 6:3, ter proti Iliriji 3:5 dokazujejo, da je lepo napredovala.

Z ozirom na to, da sta kluba precej enakovredna in da se hoče ljubljanska Svoboda za zadnji poraz v Celju revanžirati, obeta biti tekma dokaj zanimiva.

Vrši se ob vsakem vremenu ob 15. uri. Predtekma ob 13.30.

Razpis glavne skupščine Ljubljanskega plivaškega podsaveza

Ljubljanski plivaški podsavez sklicuje za sredo, dne 13. novembra 1929, ob 20. uri v damski sobi kavarnice Emona redno glavno skupščino z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročila funkcionarjev: predsednika, tajnika, teh. referenta, blagajnika in nadzornikov;
2. volitev novega upravnega odbora in nadzornega odbora;
3. eventualni predlogi upravnega odbora in članov;
4. eventualni predlogi za savezno glavno skupščino;
5. slučajnosti.

Glavni skupščini smejo prisostvovati po dva delegata vsakega kluba, člana LPPa, od katerih ima eden glasovno pravico. Delegati morajo pred pričetkom skupščine izročiti tajniku LPPa za dnevnico pooblastila svojih klubov, podpisana po predsedstvih. Eventualni pisarni predlogi klubov se morajo predati upravnemu odboru LPPa najkasneje sedem dni pred skupščino. Za slučaj neskladnosti glavne skupščine ob 20. uri se vrši uro kasneje druga glavna skupščina, ki je sklepna ob vsakem številu prisotnih. — Upravni odbor LPP.

ASK Primorje (lahka atletika). Sporočam atletom, da se 1. novembra ne potuje v Maribor. Ponudba smo brezvoljno Mariborčanom gostovanje cele naše ekipe, a nas niso pripristili k prijavi z motivacijo, da je miting razpisan samo za mariborske klube. — Natčnik.

SK Svoboda. Danes članski sestanek ob 20. v prostorih Svobode (Delavska zbornica). Dnevni red: določitve zamskih treningov, gostovanje v Knittelfeldu, pokalna tekma s Grafiko in prijateljska tekma s Celjem — Prosimc, polnoštevilne udeležbe vseh igralcev (I. moštvo, rez. m. juniorji) — Tajnik I.

Motokolesarski klub »Ilirija« opozarja vse člane motokluba, da se vrši v nedeljo dne 3. novembra »Lov na lisice«, ki je bil zaradi slabega vremena dne 27. t. m. preložen. Vzporedi isti, start »lisice« ob 12. uri izpred velešolskega prostora točno ob 13. uri. Sestanek tekmovalcev se vrši v nedeljo dne 3. t. m. dopoldne ob 10. uri na vrtu restavracije »Novi svet« ter se bodo na sestanku zaključile prijave in razdelile startne izkaznice. — Odbor.

Sportni klub Krakovo v Škofji Loki. Z ozirom na naše večerjane poročilo o tekmi med Sokolom in SK Krakovo, ki smo ga dobili iz Škofje Loke, nam sporoča SK Krakovo, da je nastopilo njegovo iz rezerv in juniorjev kombinirano moštvo. Igrišče v Škofji Loki je neprimerno za igranje ker je premajhno in odliko po polno lam in kolov. Domačini so se odlikovali z zelo ostro igro zaradi česar je polovico moštva Krakova blešerana. Sodnik pa je bil zelo slab.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zaved v Ljubljani 30. oktobra 1929.

Višina barometra 308.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra in brzina v m. in sek.	Oblačno 0-10	Padavine
Opazovanja							
Ljubljana		758.2	4	86	NE 2	8	
Maribor		757.5	6	80	WSW 2	10	
Zagreb		757.8	6	85	E 2	10	
Beograd	8.	757.3	10	80	SE 2	6	
Sarajevo		758.9	4	99	mirno	10	
Dubrovnik							
Skopje	7	758.9	13	90	mirno	7	Dež
Split		757.0	12	80	E 4	7	

Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 7.8 C, najnižja 3.0 C.

Solnce vzhaja ob 6.36, zahaja ob 16.51, luna vzhaja ob 5.17, zahaja ob 16.23.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Večinoma oblačno, menjajoče se padavine; najprej malo izpremembe, kasneje osvežujoči krajevni vetrovi.

Gospodarstvo

Odlikovani slovenski razstavalci na svetovni razstavi v Barceloni

Kakor smo že poročali, so jugoslovenski razstavalci dosegli na svetovni razstavi v Barceloni prav lepe uspehe. Navzlic obilici razstavljenih predmetov so naši proizvođači vzbudili splošno pozornost, kar gotovo ne bo ostalo brez ugodnih posledic za razvoj naše izvozne trgovine, kajti že dejstvo, da smo svetovni trg zainteresirali za naše izdelke, je v trgovinsko političnem pogledu velike važnosti. Navezani so bili novi trgovski stiki, s čimer se je krog interesentov za naše blago precej povečal velik uspeh pa je bil v zvezi z razstavo dosežen tudi s tem, da je naši državi uspelo skleniti s Španijo ugodno trgovinsko pogodbo, ki bo šele omogočila razvoj trgovinskega prometa med našo državo in Španijo. Jugoslovenski razstavalci so prejeli že številna vprašanja za naše blago, zlasti iz Španije, ki se zani-ma v prvi vrsti za naš les, pa tudi iz Južne Amerike in drugih držav.

Ocenjevalna komisija za podelitev odlikovanj razstavljenih predmetov je pred dnevi končala svoje delo ter je navzlic strogosti pri ocenjevanju podelila nič manj kakor 77 našim razstavljalcem odlikovanj: 22 razstavljalcev je prejelo Grand Prix, 30 razstavljalcev zlate medalje, 22 razstavljalcev srebrne medalje, 4 razstavljalci pa so dobili častne diplome Grand Prix je bil priznan tudi našemu nacionalnemu paviljonu, ki je zaradi svoje okusne opreme in moderne arhitekture vzbudil med obiskovalci največjo pozornost.

Slovenskim razstavljalcem so bile podeljene naslednje nagrade:

1.) Med razstavljalci v nacionalnem paviljonu: I. Heinrichar, Ljubljana (lesni izdelki) srebrna medalja; »Bakula«, Ljubljana, srebrna medalja.

2.) Med razstavljalci v palači agrikulture: »Hoda«, Hmeljska eksportna družba, Zalec, Grand Prix; Sever & Comp., semena, fižol, Ljubljana, Grand Prix; Rogaska Slatina, mineralna voda, zlate medalje; Valentin Noč, med. Škofja Loka, zlate medalje.

3.) Med razstavljalci v palači Viktorije Evgenije: Državni osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani, Grand Prix; »Titane«, Kamnik, izdelki iz železa, zlate medalje; Frane Swaty, Maribor, tvornica brusov, zlate medalje; Remec & Comp., Kamnik, stoli, zlate medalje; Srednja tehnična šola, Ljubljana, keramika, srebrna medalja; Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, častna diploma.

Naš poštno-paketni promet z inozemstvom

Potreba po zaradi poslopj za izmenjevalne kolodvorske pošte za promet z inozemstvom v Ljubljani, Mariboru in Jesenicah, postaja od leta do leta nujnejša. Na teh izmenjevalnih poštah se vrši promet za vso našo državo z vsemi državami na severu in zapadu Evrope, pa je že glede na pretežni napram zapadnemu inozemstvu in spričo velike prometne važnosti nujno potrebno, da se danes po desetih letih zgradijo potrebni objekti. Ker imenovane pošte nimajo primernih prostorov, ne morejo organizirati službe tako, kakor je potrebno za redno poslovanje in neoviran promet. Pomisliti moramo, da je znašal lani uvozni promet poštne pakete preko Maribora 552.099 komadov ali nad 1500 dnevno. Tudi promet preko Jesenic rapidno narašča in je lani dosegel že 136.000 paketov. V Ljubljani obstoja na glavnem kolodvoru le nizka prilična tesna baraka za pošto - carinski urad in en lokal kot kolodvorska pošta. Spedijska pisemske pošte se zaradi tega ne more vršiti na glavnem kolodvoru in nastajajo tako zakasnitve v odpremi pošilk. Na ljubljanskem glavnem kolodvoru bi bilo treba zgraditi veliko pošto poslopje, kjer bi bila koncentrirana vsa inozemska pošta in poštocarinska služba.

Te dni je bila objavljena statistika izvoza poštne pakete, ki nam potrjuje, kolike važnosti so omenjene tri izmenjevalne pošte za naš poštno - paketni promet z inozemstvom. Lani je bilo izvoženih iz naše države preko 63.000 paketov, od tega preko Maribora 45.136, preko Subotice 6963, preko Ljubljane 5176, preko Zagreba 1504, preko Splita 1012, preko Sušaka 952, preko Jesenice 849, preko Velike Kikinde 775, preko Caribroda 363, preko Gjevgjevlja 279 in preko Črne Reke 48. Preko izmenjevalnih pošt v Mariboru in Ljubljani je šlo torej od 63 tisoč izvoženih paketov nad 50.000. Zal. ni mamo še na razpolago podatkov o uvozu paketov, ki je neprimerno večji od izvoza in kjer prihajajo izmenjevalne pošte v Sloveniji še v večji meri do veljave.

— Nazadovanje konsumna vina v Sloveniji. V novembarski številki »Naših goric« objavlja ravatelj Vinarske in sadjarske šole v Mariboru gosp. Andrej Zmavc zanimive podatke o nazadovanju plačane državne trošarine na vino, ki je v zvezi z nazadovanjem konsumna vina. Po podatkih o pobrani trošarini v Sloveniji od 1. 1924 do 1928. je razvidno, da je trošarini zavezanji konsum vina od 1. 1924. padel za približno 27 %. Leta 1924. je bilo v Sloveniji zatrošarinjenih še 480.500 hl vina, l. 1927. še 385.300 hl, lani pa samo še 352.900 hl. Najbolj je nazadovanje konsum vina v steklenicah, in sicer od 99.900 hl v g. 1924. na 53.900 hl v preletu. Državne trošarine na vino je bilo porabljeno 1. 1924. 13.05 milijona, l. 1927. 9.78 milijona Din, lani pa le še 9.67 milijona Din. Občinska naklada na vino je znašala v Ljubljani l. 1924. 6.96 milijona Din, lani pa le še 5.32 milijona Din navzlic povišanju naklade. Zanimivi so dalje podatki o pobrani trošarini na pivo. Te se je l. 1925. porabljalo 8.77 milijona Din, l. 1926. 7.24 milijona Din, l. 1927. 3.45 milijona Din, lani pa le še 0.91 milijona Din. To nazadovanje porabne trošarine pa je povečini le posledica znižanja trošarine na pivo za skoro 90 %, tako da je pivovarska industrija v Sloveniji lani prištedila na trošarini napram prejšnjim letom skoro 7 milijonov Din.

— Delovanje Glavne zadruge za kmetijski kredit. Glavna zadruga za kmetijski kredit v Beogradu, ki je bila nedavno ustanovljena kot matična kreditna zadruga, ustanovljena na podlagi zakona o kmetijskem kreditu, je že pričela poslovati od likvidirane Direkije za kmetijski kredit je prevzela vse funkcije, ki se nanašajo na vrhovno kontrolo poslovanja posameznih zadrug in oblastnih zadrug za kmetijski kredit. S 1. novembrom se bo preselila v palačo Zemaljske banke, kjer posluje tudi Privilegi-

Med 7 prednostmi ena :

Nič več se ne jezite, da je milo izsušeno in zaprašeno, obenem pa imate jamstvo, da za svoj dober denar dobite res

rana agrarna banka. Na zadnji seji uprave pod predsedstvom dr. Milorada Nedeljkovića (dosedanega predsednika Direkije za kmet. kredit in direktorja Poštne hranilnice) je bilo sklenjeno, da bo Glavna zadruga izdajala svoj mesečni list v 80.000 izvodih, ki ga bodo dobili vsi člani zadrug za kmetijski kredit, ki jih je preko 1200. Prva številka tega mesečnika bo izšla že prihodnji teden.

— Arkeija sirovih kož v Zagrebu. V soboto se je vršila v Zagrebu vsakomesečna arkeija sirovih kož Zagrebske mesarske zadruge za prodajo kož. Ponudbenih je bilo 5 vagonov govejih ter 1 1/2 vagona telečjih kož. Prodane so bile le telečje kože po 25 Din za kg, vagono brez soli, z glavami in repi (kupec tvrdka Pollak iz Ljubljane). Za goveje kože so bile ponudene cene pre nizke.

Borze

30. oktobra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet znaten, zlasti v devizah na Prago. Trst, Newyork in Pariz. Razen potrebe v devizi na Trst je v vseh ostalih devizah krila potrebo Narodna banka. Tečaj deviz se je v splošnem nekoliko okreplil, le deviza na Prago je popustila od 167.62 na 167.45. Med efekti je bila zaključena Voja škoda po 427.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Voja škoda dalje zelo čvrsta in so se danes tečaji dvignili za 6 točk. Za aranžma se je prvotno trgovalo po 427 in 428, ob sklopu borznega sestanka pa že po 430. Za december je bila zaključena po 432, za februar pa je brez kupona notirala 406 — 409. Tudi ostali državni papirji so prilično čvrsti, vendar ni bilo prometa. Med bančnimi vrednotami je bila zaključena samo Unionbanka po 202, med industrijskimi papirji pa je bil promet v Slavsku po 95 — 99.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam. 22.805. Berlin 13.525 — 13.555 (13.54). Bruselj 7.945. Budimpešta 9.893. Carib 1094.4 — 1097.4 (1095.9). Dabai 793.35 — 796.35 (794.85). London 218.82 — 218.82. Milan 295.882 — 297.282. Pariz 1094.4 — 1097.4. Amsterdam 22.775 — 22.835. Berlin 13.525 do 13.555. Dunaj 7.9835 — 7.9635. Praga 167.05 — 167.85.

Zagreb. London 275.55 — 276.85. Newyork 56.385 — 56.585. Pariz 221.82 — 223.82. Milan 295.882 — 297.282. Pariz 1094.4 — 1097.4. Amsterdam 22.775 — 22.835. Berlin 13.525 do 13.555. Dunaj 7.9835 — 7.9635. Praga 167.05 — 167.85.

Curib. Zagreb 9.12625. London 25.17625. Newyork 516.00. Pariz 20.38. Milan 27.0825. Berlin 123.51. Dunaj 7.253. Praga 15.29125. Bukarešta 3.065. Budimpešta 90.22.

— Ljubljana. Voja škoda 427 zaklj. za december 434 blago, Celjska 170 denar. Ljubljanska kreditna 123 denar. Praštediona 900 denar. Kreditni zavod 170 denar. Večje 130 denar. Ruše 250 — 260.

Zagreb. Državne vrednote: Voja škoda aranžma 429 — 430, kasa 429 — 430, za december 432 — 434, za februar 406 — 409. Investicijsko 84.5 — 85.5, agrarne 53.5 do 54.5, bančne vrednote: Praštediona 900 do 910, Union 202 — 204, Srpska 156 den., Južo 82 — 85, Narodna 8200 — 8350, Zemaljska 127 — 130, Ljubljanska kreditna 123 denar.

Poljo 16 — 17; industrijske vrednote: Narodna šumska 40 — 45, Našička 1675 blago, Gutmann 180 — 190, Slaveks 96 — 97, Slavonija 135 — 150, Drava 305 — 330, Šećerana 400 — 407.5, Brod vagon 130 — 140, Union mlin 140 — 145. Večje 132 denar, Isis 19.5 — 21, Dubrovačka 430 — 450, Oceanica 160 — 185, Trbovlje 465 — 480.

Beograd. Voja škoda 424.5 — 427.5 zaklj. za december 432 — 433, investicijsko 84.5 zaklj., agrarne 53.5 — 54, Narodna 8300 zaklj.

Blagovna tržišča

Les

+ Ljubljanska borza (30. t. m.) Tendence nesprenmenjena. Zaključen je bilo 6 vagonov bukovih drv. Povpraševanje je za okrogel les (smreka - jelka, 1265 kom. 7.10 m dolžine, 304 kom. 7.50 m dolž. in 55 kom. 8 m dolž.), dalje za plohe (smreka - jelka, 100 x 200 mm, v predpisanih dolžinah, paralelne, očeljene) in za tramove (5/6", od 6 m naprej ter v drugih predpisanih dimenzijah.

Žito

— Chicago (30. t. m.) Pri zelo čvrsti tendenci so se cene precej dvignile ter notira pšenica za september 129 centov (včeraj 124 in sedem osmink) in za december 135 1/4 centa (132 1/4).

+ Ljubljanska borza (30. t. m.) Tendence nesprenmenjena. Zaključen je bil 1 vagon pšenice. Nudi se pšenica (slovenska postaja, mlevska tritika, plač 30 dni): baška, 79 kg po 247 — 250; baška, 78 kg 242.5 do 245; baška, 77 kg 230 — 232.5; smreka, 80 kg 240 — 242.5; smreka, 77 kg po 235 do 237.5; riž: baška, 72/73 kg 210 — 212.5; moka: 10. fco Ljubljana, plač po prejemu 355 — 365; koruza: baška, nova, umetno sušena, mlevska tarifa 197.5 — 200, navadna tarifa 200 — 202.5; žitkvanin: umetno sušena, mlevska tarifa 255 — 260; oves: baški, ozimni, 66/67 kg 205 — 207; laneno seme: domače provenijence, pariteta Ljubljana po 5—6.

+ Novosadska blagovna borza (30. t. m.) Tendence nesprenmenjena. Promet: 13 vagonov, 67 vagon koruze, 2 vagon moka in 2 vagona ovesa. Pšenica: baška, 77 kg 190 do 192.5; 78 kg 192.5 — 195; banaška in smreka 187.5 — 192.5. Ječmen: baški 120 do 127.5. Oves: baški 142.5 — 150. Koruza: baška in štoržih 70 — 75; baška, nova 105 do 110; za december - januar 125 — 130; za marec, ladja Dunav 142.5 — 147.5; baška, umetno sušena 145 — 150. Moka: 10. fco 295 do 310; 20. fco 270 — 280; 30. fco 245 — 255; 40. fco 220; 50. fco 175 — 185. Otrobi: baški in banaški 105 — 110.

+ Dunajska borza za kmetijske proizvode (29. t. m.) Glede na dalje neenotno tendenco na inozemskih borzah je razpoloženje na dunajskem tržišču ostalo dalje zelo mirno. Podunavska pšenica se nudi za november po 1.40 Kč ex šlep Dunaj, za podunavsko koruzo pa 1.06 Kč za marec - april. Uradni tečajji so ostali nesprenmenjeni.

Živila

+ Dunajski svinski sejem (29. t. m.) Drogon 16.495 komadov, od tega 3667 iz Jugoslavije, 6451 iz Poljske in 5629 iz Mađarske. Pri zelo slabem prometu so se mesni praš

Iz življenja in sveta

Poslopie vsemogočne Čeke v Moskvi

Pred kratkim so v Moskvi ustrelili 30 kontrarevolucionarjev, svedenikov in bivših častnikov. Te tridesetorice je zdaj sledilo še 42 drugih političnih obojencev. Poslopie odstran oboka je bila Čeka, ki vrši politično nadzorstvo nad nasprotniki režima v Rusiji. Za zidovi tega poslopja končujejo žrtve boljševiške vlade.

Dve dolarski dediščini z žalostnim koncem

Šestdesetletni gozdar, ki mu je dolarska dediščina zmešala pamet — Stari pastir, ki se brani denarja in ga proglašajo slaboumnim

Na posestvu bogatina Hojosa v Kamptalu je bil zadnjih 30 let v službi 60letni gozdar Jožef Peschan. Vse življenje je živel ob skrajno skromnih dohodkih. V družbo ni zahajal nikoli; za to ni imel ne veselja ne novcev. Ko pa je prišla pred kratkim iz Amerike vest da je tam umrl njegov svak in zapustil veliko premoženje v gotovini Peschanu, se je gozdar neadoma izpremenil. Postal je vesel in ni samo začel zahajati v družbo, ampak tudi zapravljati denar v takšnem obsegu, da se je stvar sama začela zdeti ljudem sumljiva. Kamor je prišel, je razdajal srebrne šilinge in celo bankovce ter na ta način potrošil v času niti ne celega tedna več nego tisoč avstrijskih šilingov (8000 Din). Bilo je očitno, da je stvar stopila mozu malce previsoko v glavo in mu zmešala pamet. Pododval je namreč 20.000 dolarjev in ta vsota ga je pripravila ob razsodnost. Sodišče ga je moralo vzeti v zaščito ter mu postaviti kuratorja, njega samega pa so odpeljali v umbolnico. Kdor ni za srečo rojen, mora pač tudi končati v nesreči...

Podoben slučaj, ki se je sicer drugače razvil, a precej slično končal, opisuje »Pravda« iz Krakova. 60letni ovčji pastir Kaminski je vse svoje življenje preživel pri čredah na paši. Sorodnikov je imel malo in še ti, ki

so bili, se niso brigali zanj. Kar pride iz Amerike sporočilo, da je postal čez noč bogat, zakaj umrl je njegov brat in mu ostavil 150.000 dolarjev. Kaminskega je pustila vest o bogati dediščini čisto hladnega. Na prigovarjanje, da mora sprejeti denar, se je branil tega na vse kriplje. Dejal je, da ne sprejme belica od brata, ki je bil oduh in si je nepoštenim potom pridobil premoženje. Na koncu je postal tako fanatičen, da je zapodil vsakogar, ki se mu je približal ter ga skušal prepričati, da mora nastopiti dediščino, ker bo sicer zapadla.

Za čudno vedenje Kaminskega so doznali njegovi sorodniki, ki so se polakomnili dolarjev. Nastopili so pri oblasti in so dosegli, da je sodišče proglailo starega pastirja slaboumnim, ker sprito takšnega zadržanja ni več odgovoren za svoje početje. Pri tem so se pastirjevi sorodniki sklicevali posebno na izjavo Kaminskega, da hoče podedovanih 150.000 dolarjev zapisati nekemu dobrodušnemu zavodu, ki ni mignil vse življenje v njegovo dobro niti z mezinem. In tako se bo začela pravda za drugo dolarsko dediščino, ki je, če ne naravnost, vsaj indirektno povzročila zmešnjava v glavi moža, ki je vse svoje življenje delal tlako živini svojega gospodarja.

Tragedija, kakršnih je malo

V Budimpešti se je prošle dni odigrala pretresljiva rodbinska tragedija ki nima skoro nič skupnega s podobnimi dramami v sodobnem življenju.

52letnemu pisatelju in kritiku Ernestu Osvartu, možu, ki je pripadal najmodernejši pisateljski struji, je pred časom umrla žena. Izvršila je samomor, ker je izgubila vso vero v življenje. Te dni je pobrala smrt tudi Osvartovo hčerko-edinko Agato. Njen konec je pospešila jetika. Dekle, ki mu je bilo komaj 20 let, je prostovoljno sklenilo življenje, ko je videlo, da mu ni pomoči. Preden je izvršila samomor, pa se je hčerka na pretresljiv način poslovila od očeta, katerega je zelo ljubila.

Ko je oče izvedel, kaj se je zgodilo, se je iztrgal iz naročja prijateljev, ki so slutili nekaj hudega, in stekel k mrtvaški postelji svoje hčerke. Vzel je s seboj samokres, ki ga je sprožil ob ležišču v sence. Zgrudil se je hipoma in smrt je nastopila še preden so ga pripeljali v bolnišnico, kjer so ga hoteli operirati.

Papige govore najlažje špansko

Ravnatelj zoološkega vrta v Dallasu (Texas) je hotel dognati, kateri jezik govore papige najlažje. To je špansčina. Zakaj špansčina? Zato, ker so se pradedje in prababice današnjih papig najprvo učili tega jezika in ga tudi najbolj gojili, kakor dokazujejo dokumenti celo iz 16. stol. Po špansčini sledi japonsčina. Zakaj baš japonsčina, vedi sam Bog. Vsekakor ne velja zanj isti vzrok kakor za špansčino. Naitežje pa gre papigam z jezika nemščina in angleščina. Tudi za to bo treba vzroke šele ugotoviti.

Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

Porod v letalu

Večkrat se čita, da se je primeril porod v cestni železnici, v vlaku ali na ladji, kjer so mater popadle porodne bolečine in je niso mogli pravočasno izročiti v zaželjeno zdravniško ali bašbiško oskrbo. Toda kakor drvi naprej ves svet, tako drži tudi štokljia zvesto korak z napredkom in se ne strašiti najmodernejših prometnih sredstev, če gre za to, da izvrši dolžnost, ki ji je naložena.

V Ameriki, prav za prav nad Ameriko je tudi štokljia izvršila svojo prvo misijo v zraku. Neka slabotna ženska je najela letalo, da bi jo odneslo v mestno bolnišnico. In glej, čim je bil aeroplan v zraku, je začutila štokljia njegovo bližino, pa je potrkala na okno. Mlada mati se je zelo fudila, ali storiti ni mogla nič proti temu. Tako je prišlo njeno dete na svet med vožnjo v aeroplanu. Za Ameriko gotovo novost, iz katere so napravili listi velikansko senzazijo. Glavno pa šele pride: zdaj se pripravajo o tem, kakšno ime naj dobi novorojenec, oziroma novorojenka. Vsa Amerika glase no kriči, naj se dete krsti na ime Aerogena, kar pomeni toliko, kakor rojena v zraku, drugi pa so za to, da dobi dete ime Skyis, t. j. nebeško dete. Katero bo obveljalo, še ni odločeno. Vsekakor pa se bo lažje dolčilo me kakor kraj roistva, zakaj o tem si bodo pismouki šele razbijali glave.

Usoda sodobnega poeta

Nemški pesnik Arno Holz, ki so ga Nemci predlagali za Nobelovo nagrado, je umrl v starosti 66 let in se je moral zadnje čase preživljati z izdelovanjem igrač za deco.

Ne mučite svoje dece z ribjim oljem, temveč ji dajte

JEMALT

JEMALT je zlatorjav prašek, prirejen iz 30% ribjega olja in iz suhega sladnega ekstrakta, čigar hranljivost je obče poznana. — Dobiva se v vseh lekarnah.

Pokopani fakir

Najprivlačnejša točka na programu vsakega sodobnega fakirja je pokop živega in njegova obuditev v življenje. Nekaj fakirjev je te poskuse plačalo z glavno, n. pr. oni pustolovec v Verneuilskem gozdu poleg Pariza in neki Italijan v Argentini. Zato publika ta fakirski eksperiment vedno zasnima.

Indijski fakir Thawara bej, ki se je bil ustavil v Dunajskem Novem mestu, se je tudi produciral s to točko. Imel pa je smolo, da so mu bili na pravili pretesno raket. Dvakrat je legel vanjo in vsako pot obliubil, da se bo »zbudil« čez četrto ure. Pa ni obkrat minilo niti par minut, ko je potrkal na krsto in prosil, naj dvignejo pokrov, da se ne zadusi. Občinstvo se je začelo spogledovati in mrmrati.

Boječ se škandala, je dejal fakir na posled: »Nu, zdaj pa pojde zares.« in je legel v raket tretjič. Toda niso ga niti pokrili s peskom in zemljo, že se je oglasilo trkanje po pokrovu v tretje. Razočarana publika je priredila fakirju zelo neprijeten sprejem po tretjem »vstajenju«, zakaj prepričala se je, da fakir ni le zlorabil njene potrpežljivosti, ampak je tudi za prst odmaknil pokrov na krsti, da se ni zadušil med življensko nevarno produkcijo.

Reklama

V londonskih dnevnikih je izšel sledeči oglas: »Iščemo dvanajst dostojnih, plešastih gospodov, ki bi dovolili, da jim pleše prebarvamo z barvilom za tračke pisalnih strojev znamke X. Y. Zdravje jim ne bo na noben način oškodeno. Ti gospodje bodo posejali gledališča, koncerte in druge javne prireditve, kjer so glave navadno odkrite. Vsak gospod bo imel svojega osebnega spremljevalca, ki ga bo čval žalitev in nadlegovanja. Javilo naj se samo gospodje, ki so neomadeževani in ki imajo absolutno neoporečen karakter.«

Letalo ni plug

Oceanski letalec Dittmann, poljedelec in letalski amater, ki je skušal preleteti Atlantski ocean iz Amerike proti Evropi in je drznil poskus najbrže plačati z življenjem.

Zadnji Mohikanec

Da bi kdaj kakšno mesto tako izumrlo, da bi ostal samo še en njen prebivalec živ, o tem ne beremo pre pogosto. Takšen slučaj se je zgodil te dni v Ameriki. Tam je namreč umrl Jim Walker, zadnji meščan Bodieja. Ali ste kdaj že čitali o Bodieju? Ne? In vendar je bilo to mesto še pred 70 leti mogočna in bogata naselbina, ki je štela dosti več nego 100.000 prebivalcev. Zgradili so jo zlatokopi, ki so prišli poskušati svojo srečo v Kalifornijo. Nekaj časa je mesto neverjetno raslo, potem je prišel polom, prebivalstvo se je začelo izseljevati in je polagoma izumiralo. Na zadnje je ostal v izpraznjenem, osamelem mestu Jim Walker sam. 25 let je živel v tej puščobi, daleč od vsake civilizacije, med razpadajočimi poslopji, ki so si jih divje živali izbrale za dom, stopajoč po ulicah, na katerih je pogajala meter visoka trava. Le tu pa tam je prišel v dotiko s kakšnim Indijancem ali zemliercem. Sedaj je umrl in z njim je legel v grob kos nedokanje ameriške romantike, ki se ne vrne nikoli več.

Moderni šali

po najnižjih cenah pri

J. Höfler, Miklošičeva 14

Živalska tragedija v morju

Norveški ribiči so opazovali te dni v bližini Bergena velikega kita, ki ga je zasledovalo kakšnih petnajst rib sabljač. Med begom je vrgel kit, samica, mladiča in morje se je pordečilo od krvi. V tem hipu so sabljače kitovko dohiteli. Naskočile so jo z grozotno požrešnostjo in čeprav se je zvijala in mahala z repom na vse pretege, so jo premagale. Ribiči so videli, kako so ji najprvo odgriznile spodnjo čeljust, potem pa še rep. Boj je trajal navzlic temu še dolgo časa, dokler ni napadena žival popolnoma omagala. Mladiča so ribiči kmalu potem našli ob bregu. Bil je mrtev in so ga predali muzeju v Bergenu.

COLOMBO CEYLON ČAJ

Pocestni hrup in ločitve zakonov

Londonski specialist za živčne bolezni prof. Hoth trdi v nekem tedniku, da je pocestni hrup kriv marsikatero ločitve zakona. Ljudem ne da počivati, kvarijo jim živce, jih dela zdravljive, sledijo prepri in ločitve. Hoth objavlja tudi statistiko, iz katere izvira, da gre na najprometnejših ulicah največ zakonov narazen.

Knjiga kakor kino — so Karl Mayevi

spisi, ki so dozdaj izšli 3 zvezki po Din 13.— v Cirilovi tiskarni — Maribor.

Pajki proti stenicam

Grška prestolnica Atene je bila od vselej mesto, ki je hudo trpelo radi stenice. Ze slavnj Aristofanes nam je priča za to, a muzejski ravnatelj dr. Pittakis je dal Atenam celo imo Koreopolis — Steničje mesto. Posebno hudo je bilo po l. 1922., ko je pribežalo sem na tisoče in tisoče beguncem iz Male Azije in so bila vsa desinfekcijska sredstva prešibka, da bi premagala poplavo stenice, ki so se priselile s temi begunci. Čez nekoliko let pa so opazili, da njih število rapidno pada in čim dalje hitreje. Ko so preskovali vzroke temu pojavu, so našli na neko vrsto pajkov, ki so specializirani na lov stenice. Ti pajki so dolgi poldrug centimeter, široki do 0,75 mm in si ne spetajajo mrež. Gorje pa muhi ali stenici, ki jim pride v bližino. V hipu se zaženejo vanjo in ji izsesajo kri. Če jim pride v tem času kakšna druga žrtev blizu, jo omamijo z vbodilcem v zadek in tako omamljena počaka, da jo pride pajek izsrkat. Na ta način pospravi žival 30—40 stenice na dan. Pajkova samica izleže 30 jajčec, iz katerih se po 18. dneih izvalijo mladiči, ki se lotijo že v prvem hipu vsake stenice. Tako ni čudno, da je steničja nadioga v Atenah sedaj precej redka.

Avto, 60 prašičev, 72 zajcev in ogenj

Pri Sinnersdorfu na avstrijskem Štajerskem se je zgodila nenavadna prometna nesreča. Tovorni avto s 60 prašičev in 72 zajcev se je na slabši cesti prekučnil v obcestno trmino. Sofer in dva njegova spremljevalca so se komaj rešili izpod voziča. Kmalu nato je motor eksplodiral in je začelo goreti. Gasilci so obvladali ogenj šele po dobri uri, toda vse živali, ki so bile natovorjene na avto, so zzezele.

Radio

Izveček iz programov

Četrtek, 31. oktobra
LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Angleščina. 19: Prirodoslovno predavanje. — 19.30: Tedenski pregled domačih in tujih dogodkov. — 20: Dr. Cerin predava o slovenskih glasbenih istih. — 20.30: Koncert Linkejeve glasbe. — 22: Napoved časa in poročila.

Petek, 1. novembra
LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Religiozno predavanje. — 11: Koncert radio-orkestra. — 20: Slovenski volkalni kvintet polje žalostinke. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 12.30: Reprodukcijska glasba. — 17.30: Popoldanski koncert. — 20.30: Prosto za prenos. — BEOGRAD 12.40: Reprodukcijska glasba. — 18: Prenos koncerta iz Moskve. — 20: Prenos opere iz nar. gledališča. — PRAGA 16: Popoldanski koncert lahke godbe. — 18.30: Prenos iz gledališča: Wagnerjeva opera »Lohengrin«. — 22.15: Koncert lahke glasbe. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert. — 18.30: Prenos opere iz Prage. — VARŠAVA 17.45: Orkestralni koncert. — 20.15: Prenos simfoničnega koncerta iz Filharmonije. — DUNAJ 10.20: Koncert na orgle. — 11: Koncert dunajskega simf. orkestra. — 16: Popoldanski koncert. — 18.20: Komorna glasba. — 20.05: Dramski večer. — 21.45: Večerni koncert orkestra. — BERLIN 16.30: Orkestralni koncert. — 18.10: Zborovsko petje. — 20: Operni večer. — Koncert lahke glasbe. — FRANKFURT 16: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos programa iz Stuttgarta. — LANGENBERG 16.30: Koncert orkestra. — 20.10: Dramski večer. — STUTTGART 16.15: Prenos koncerta iz Frankfurt. — 19.30: Simfonični koncert filharmoničnega orkestra. — 21.30: Slušoigra. — 23.30: Koncert komorne glasbe. — BUDIMPEŠTA 10: Koncert nabožne glasbe. — 11.35: Koncert opernega orkestra. — 18: Vsi Sveti. — LONDON 20.45: Pevski in klavirski koncert pa volaška gošča. — 22.50: Mešan program. — 24: Presenečenje. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Kalmannova opera »Baladerna«. — 23.10: Godba za ples. — STOCKHOLM 18.30: Koncert lahke godbe. — 20.30: Beethovnov koncert za violino in orkester, op. 61. — 22.10: Reprodukcijska glasba.

Izjava

Na razne inserate namesto odgovora izjavljam javnosti, da nisem bil nikdar zastopnik Aleksandra Pollaka v Beogradu. — Njegove očitke in napade energično odklanjam in sem proti njemu vložil tožbo zaradi klevete.

JOAHIM ŠAPIRA, LJUBLJANA.

Kakor kronometer bo deloval Vaš želodec.

ako uporabljate za odprtje prašek

MAGNA
PURA

OTROCI 1 malo in ODRASLI 1 veliko žlico na vodi ali mleku.

Ako vzamete prašek MAGNA na konici noža po jedi, pospešuje prebavo, odpravi zapke, zgago, vzpehavanje, bljuvanje, neprijeten duh ust. Ozdravi: katar želodca in črevesa, hemoroide, otekline v želodcu.

V lekarnah — Pak z navodilom 4 Din.

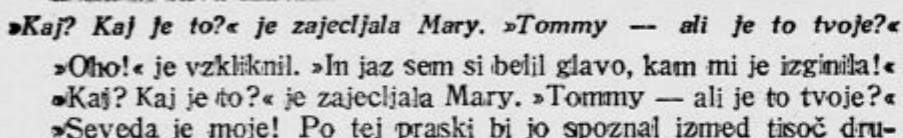
Usta i grlo

so najlažja pot, po kateri prihajajo klice bolezni v naše telo. Proti prenosu nalezljivih bolezni dupljine v usta in grlu uporabljajte okuse ANACOT-PASTILE dr. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah Varujte se preparatov, ki v poslednjem času posnemajo Anacot-pastile!

Letalski roman

Sredi svojega zalostnega molčanja sta zdajci začula, da je nekdo odprla hišna vrata. Čez nekaj trenutkov je stopil v sobo Tom Rand. Dick ga že več dni ni bil videl. Njegov obraz je bil ves izpremenjen. Razoran je bil videti, kakor da je skušal vse te dni v brezumnem popivanju utopiti misel na tragedijo, ki je visela nad domom. Stal je med vrati in ju gledal. Tedajci pa je opazil čutarico, ki jo je bil Dick položil na mizo.

20. poglavje.

»Nu prav na lažem Kai prav za prav hočeš od mene?«

Upravništvo »Merkur«, Ljubljana Večna pot 5, Telefon 3052.

Generalno zastupništvo za Kraljevinu S. H. S. Automobilska Radnja
VELAUTO
BEOGRAD, Delanska 23 ZAGREB, Gundulićeva ul. 7 SKOPLJE, Kej 13. oktobra 5
Sve rezervne dijelove za Dodge ima zastupništvo uvijek na stovarištu
DODGE BROTHERS' MOTOR CARS, DIVISION OF CHRYSLER MOTORS, DETROIT, MICHIGAN

Delour sukno
in plus
= domaća plaka, vestina
fabrika, nitne cene
R. Mitkovic (Prljokofu)
Lje biljaka, Lingeriava
alica, Megaraka alica
Pred Slatijo

pravim! Res je, da sem bil tisto jutro blizu kraja, kjer se je zgodilo. Lahko bi ti povedal, kje sem bil —

Dobliva se povsod.

12438

Tržaška cesta — Glince Marijin trg 8

Tudi provizijski nakupovalci se sprejmejo.

v torek ob 22. uri mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb se bo vršil v četrtek, dne 31. oktobra
ob 15. uri pop. iz hiše žalosti na farno pokopališče.
Blago pokojnico priporočamo v blag spomin.
Selca nad Škotoj Loko, dne 30. oktobra 1929.
Franc Šliber, sin; Marija Jeglič roj. Šliber, Ana
Lovšin, roj. Šliber, Julka Šliber, hčere.
Vnuki, vnukinje in ostalo sorodstvo.